

Om. Parkash Arora v. The Presiding Officer, College & School 1
Tribunal & others (G. R. Majithia, J.)

ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਅਤੇ ਹੋਰ (ਜੀ. ਆਰ. ਮਜੀਠੀਆ, ਜੇ.)

ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਨੋਟਿਸ, ਅੱਜ ਤੋਂ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ। ਉਹ ਇਸ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਸਾਰੇ ਲਾਭਾਂ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਜੇਕਰ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਹੱਥੋਂ ਬਦਲੇ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਇਲਾਜ ਲਈ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਰਜਿਸਟਰਾਰ (ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ) ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਇੱਕ ਕਾਪੀ ਹਰਿਆਣਾ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰ ਨੂੰ ਭੇਜੇ ਅਤੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਦੇ ਬੇਰਹਿਮ ਰਵੱਈਏ 'ਤੇ ਮੇਰੀ ਚਿੰਤਾ ਜ਼ਾਹਰ ਕਰੇ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਮੈਨੂੰ ਉਮੀਦ ਹੈ ਕਿ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀ ਕਿਸਮ ਦੀ ਕੋਈ ਆਵਰਤੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਕੇਸ ਦੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ, ਮੈਂ ਲਾਗਤਾਂ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ।

ਆਰ. ਐਨ. ਆਰ

ਜੀ.ਆਰ. ਮਜੀਠੀਆ ਅਤੇ ਏ.ਐਸ. ਨਹਿਰਾ, ਜੇ.ਜੇ.
 ਓਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਅਰੋੜਾ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ
 ਬਨਾਮ

ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਕਾਲਜ ਅਤੇ ਸਕੂਲ
 ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਅਤੇ ਹੋਰ,—ਜਵਾਬਦਾਰ।

1987 ਦੀ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰ. 7512 ।

ਸਤੰਬਰ 28, 1992

ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ, 1950— ਆਰਟੀਕਲ 30(1)- ਪੰਜਾਬ ਨਿਜੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸਕੂਲ ਕਰਮਚਾਰੀ (ਸੇਵਾ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ) ਐਕਟ, 1979— ਐੱਸ. 4(1), 4(2), 5, 6 ਅਤੇ 7— ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਸੰਸਥਾ— ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਐਡਮਿਨਿਸਟਰੇਟਿਵ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਮੈਂਬਰ ਸਕੂਲ—ਪੰਜਾਬ ਐਕਟ ਦੇ ਪ੍ਰਵਾਨਾਨਾਂ ਦੀ ਵੈਧਤਾ, ਜਿਸਨੂੰ ਅਲਟਰਾ ਵਾਇਰ ਆਰਟ 30(i)-S . 4(2) ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਕਿਸੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਬਰਖਾਸਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਰੋਕ ਵਿੱਚ ਕਮੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਜਾਂ ਸਕੂਲ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੂੰ ਸਮਾਂ ਮਾਪਦੰਡ-S. 4(2) ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵੈਧ ਹੈ-S. 4(1) ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੇ ਹੁਕਮ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਦੀ ਪੂਰਵ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਨੂੰ ਲਾਜ਼ਮੀ ਬਣਾਉਣਾ ਅਤਿ-ਅਨੁਕੂਲ ਧਾਰਾ ਹੈ। 30(1)- ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ S. 4(1) ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦਾ S. 4(3) ਬੇਲੋੜਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ-Ss. 11 ਅਤੇ 12 ਨੂੰ ਕੋਈ ਖਾਸ ਚੁਣੌਤੀ ਨਹੀਂ ਰੱਖੀ ਗਈ- ਅਦਾਲਤ ਭਾਵੇਂ ਕਦੇ ਵੀ, Ss. 11 ਅਤੇ 12 ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਰੱਖਣ ਦਾ ਅਭਿਆਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। *ed* ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਜੋ ਆਰਟ 30(1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਗਰੰਟੀਸ਼ੁਦਾ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਅਸਰ ਪਾਵੇਗੀ।

(ਪਾਰਾ 26, 27, 28. 29 ਅਤੇ 30)

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਜੋ ਸਕੂਲ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੂੰ ਰੋਕ ਜਾਂ ਸਮੇਂ ਦੇ ਪੈਮਾਨੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹਟਾਇਆ ਜਾਂ ਘਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਫਰੈਂਕ ਐਥਨੀ ਸਕੂਲ ਇੰਪਲਾਈਜ਼ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਤਰਕ ਦੀ ਸਮਾਨਤਾ ।

ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਤੋਂ ਇਹ ਉਭਰ ਕੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੀਵਿਯਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 30 ਤਹਿਤ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀਆਂ ਨੂੰ ਭਾਵੇਂ ਧਰਮ ਜਾਂ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਦੇ ਵਿਦਿਅਕ ਅਦਾਰੇ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਬੁਨਿਆਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਰਾਜ ਨੂੰ ਰੈਗੂਲੇਟਰੀ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਸਿੱਖਿਆ ਦੀ ਉੱਤਮਤਾ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਉਪਬੰਧ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਗੇ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਉਪਾਅ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ। ਘੱਟ ਗਿਣਤੀਆਂ ਜੋ ਰਾਜ ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਦੁਆਰਾ ਚਲਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਵਿਦਿਅਕ ਅਦਾਰੇ ਦੀ ਮਾਨਤਾ ਨਹੀਂ ਮੰਗਦੀਆਂ ਹਨ, ਉਹ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਅਨੁਸਾਰ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਸੁਤੰਤਰ ਹਨ, ਪਰ ਜੇਕਰ ਅਜਿਹੀ ਸੰਸਥਾ ਰਾਜ ਤੋਂ ਮਾਨਤਾ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਦੇਣ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਘਟਨਾ ਵਿੱਚ, ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਸੰਸਥਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰੀਖਿਆ, ਅਧਿਐਨ ਦੇ ਕੋਰਸ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਬੰਧਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਿਲੇਬਸ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 11 ਅਤੇ 12 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹੁਣ ਤੱਕ ਪੰਜਾਬ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਸੰਚਾਲਿਤ ਸਕੂਲਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦੰਡਕਾਰੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ, ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਖਾਸ ਚੁਣੌਤੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ. ਇਹਨਾਂ ਸੈਕਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਣ ਵਾਲੇ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਸਬੂਤ 'ਤੇ ਅਸਧਾਰਨ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਸਿਰਫ਼ ਆਮ ਪ੍ਰਬੰਧ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਮੰਨਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਸਿੱਖਿਆ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਬੰਧਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਕੰਮਕਾਜ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਲਈ ਵਰਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੋ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਯਕੀਨੀ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਰੁਕਾਵਟ ਪਵੇਗੀ। ਸੀਵਿਯਾਨ ਦੇ 30(1)।

ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਘੱਟ-ਗਿਣਤੀਆਂ ਨੂੰ, ਭਾਵੇਂ ਧਰਮ ਜਾਂ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਵਿੱਦਿਅਕ ਅਦਾਰੇ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਸੀਵਿਯਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 30 (1) ਦੁਆਰਾ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀਆਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਧਿਕਾਰ ਪੂਰਨ ਅਤੇ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ਰਤ ਹੈ ਪਰ ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੁਰਾਹੇ ਪਾਉਣ ਦਾ ਲਾਇਸੈਂਸ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ। ਰਾਜ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਧਾਨਕ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਅੰਦਰੂਨੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਜਾਂ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦੇਣ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਨਿਸ਼ਚਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਦਿਅਕ ਮਿਆਰਾਂ ਦੀ ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਯੰਤ੍ਰਕ ਉਪਾਅ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਨਿਯਮ ਤਿਆਰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਅਤੇ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਹੋਰ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀ ਸੇਵਾ, ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਵਿੱਚ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ ਅਤੇ ਨਿਰਪੱਖਤਾ। ਸੈਕਸ਼ਨ 4 ਦੇ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਪੰਜਾਬ ਐਕਟ ਦੇ

ਉਪਬੰਧ ਨਿੱਜੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧਿਤ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸਕੂਲ ਦੇ ਸਟਾਫ਼ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਬਣਾਏ ਗਏ ਅਨੁਮਤੀਯੋਗ ਨਿਯਮ ਹਨ। ਪੰਜਾਬ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਉਪਬੰਧ ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀਆਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ 30(1)। ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਗੈਰ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (3) ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਇਸ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਬੇਲੋੜੀ ਹੈ ਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ 4 ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (1) ਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 30(1) ਦੇ ਉਲਟ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਇਹ ਮੰਨਣ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਸੀ ਕਿ ਅਪੀਲ ਅਯੋਗ ਸੀ, ਜੇਕਰ ਸਕੂਲ ਰਾਜ ਤੋਂ ਗ੍ਰਾਂਟ-ਇਨ-ਏਡ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧਿਤ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸਕੂਲ ਹੈ, ਤਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਅਧੀਨ ਅਪੀਲ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਉਪਾਅ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੋਣ ਤੋਂ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦਾ ਆਪਣੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪੀਲ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਬਰਕਰਾਰ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਸਕੂਲ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਮਿਤੀ 8 ਸਤੰਬਰ, 1987 ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਅਪੀਲ ਦਾ ਨਵੇਂ ਸਿਰੇ ਤੋਂ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

226/227 ਦੇ ਅਧੀਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਇਹ ਬੇਨਤੀ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਮਾਣਯੋਗ ਅਦਾਲਤ ਕੇਸ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ ਲਈ ਭੇਜਣ ਲਈ ਖੁਸ਼ ਹੋਵੇ, ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ: -

- (i) 15 ਜੂਨ, 1987 ਅਤੇ ਸਤੰਬਰ, 1987 ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਰਿੱਟ, ਆਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਨਾ ;
- (ii) ਇੱਕ ਰਿੱਟ ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਜਵਾਬਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਸਾਰੇ ਨਤੀਜੇ ਵਾਲੇ ਲਾਭਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਤਨਖਾਹ, ਬਕਾਏ, ਵਾਧੇ, ਸੀਨੀਅਰਤਾ ਆਦਿ ਦੇ ਨਾਲ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਬਹਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।
- (ਹਾਇ) ਕੋਈ ਹੋਰ ਰਿੱਟ, ਹੁਕਮ ਜਾਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਨਾ, ਇਹ ਮਾਣਯੋਗ ਅਦਾਲਤ ਕੇਸ ਦੀਆਂ ਅਜੀਬ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਉਚਿਤ ਅਤੇ ਉਚਿਤ ਸਮਝਦੀ ਹੈ;
- (iv) ਅਨੁਸੂਚੀ ਦੀਆਂ ਤਸਦੀਕਸ਼ੁਦਾ ਕਾਪੀਆਂ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੇ ਨਾਲ ਵੰਡਣਾ;
- (v) ਰੈਜ਼ਪੋਂਡੈਂਟਸ 'ਤੇ ਅਗਾਊਂ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਨਾਲ ਨਿਪਟਣਾ ;
- (vi) ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਲਾਗਤਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿਓ।

1989 ਨੂੰ ਮਾਨਯੋਗ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜਸਟਿਸ ਏ.ਐਲ. ਬਾਹਰੀ ਦੁਆਰਾ ਵੱਡੇ ਬੈਂਚ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡ ਸ਼ਿਪ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਨੋਟ ਕੀਤੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਵੱਡੇ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ਨਿਰਣਾ

ਜੀ. ਆਰ. ਮਜੀਠੀਆ, ਜੇ.

ਓਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਅਰੋੜਾ, ਇੱਕ ਸਾਬਕਾ ਡਰਾਇੰਗ ਮਾਸਟਰ, ਕੇ.ਕੇ. ਹਾਈ ਸਕੂਲ, ਰਾਜਪੁਰਾ, ਨੇ ਕਾਲਜ ਅਤੇ ਸਕੂਲ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ, ਪੰਜਾਬ (ਸਬੋਪ ਲਈ, ਸਕੂਲ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ) ਮਿਤੀ 8 ਸਤੰਬਰ, 1987 ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦੁਆਰਾ 15 ਜੂਨ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। , 1987, ਪ੍ਰਬੰਧਕ, ਕੇ.ਕੇ. ਹਾਈ ਸਕੂਲ, ਰਾਜਪੁਰਾ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਲਈ, ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 226/227 ਦੇ ਅਧੀਨ ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਅਯੋਗ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਤੱਥ:-

(2) ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ 14 ਅਗਸਤ, 1976 ਨੂੰ ਕੇ.ਕੇ. ਹਾਈ ਸਕੂਲ, ਰਾਜਪੁਰਾ (ਸਬੋਪ ਲਈ, ਸਕੂਲ) ਵਿੱਚ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤੀ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਆਪਣੀ ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨ ਮਿਆਦ ਪੂਰੀ ਹੋਣ 'ਤੇ, ਉਸ ਨੂੰ ਉਸ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਪੱਕਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇੱਕ ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਨੋਟਿਸ ਮਿਤੀ 13 ਮਾਰਚ, 1987, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਨਾਲ ਉਸਦੇ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਬਾਰੇ। 9 ਮਾਰਚ 1987 ਨੂੰ ਪੂਰਨ ਦੇਵੀ ਵੇਰੀਨਾ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਉਸ ਨੋਟਿਸ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦਾਖਲ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, 15 ਜੂਨ, 1987 ਨੂੰ ਸੇਵਾ ਦੇ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਧਾਰਾ 6 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਉਸ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਸਕੂਲ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਅੱਗੇ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਇਸ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਇਸੇ ਕਾਬਲੀਅਤ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਹੁਕਮ ਤੋਂ ਨਾਰਾਜ਼ ਹੋ ਕੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਮੈਨੇਜਮੈਂਟ ਅਤੇ ਸਕੂਲ ਦੇ ਮੁੱਖ ਅਧਿਆਪਕ ਵੱਲੋਂ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਦਰਜ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇੱਕ ਮੁਢਲਾ ਇਤਰਾਜ਼ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਇੱਕ ਨਿੱਜੀ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਰੱਖਣ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 12 ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸਕੂਲ ਗ੍ਰਾਂਟ-ਇਨ-ਏਡ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ 20 ਮਈ 1987 ਦੇ ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਨੋਟਿਸ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਦੋਸ਼ ਝੂਠੇ ਸਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਹਲਫਨਾਮੇ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ 'ਤੇ, ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਨੋਟਿਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਅਗਲੀ ਕਾਰਵਾਈ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ 15 ਜੂਨ, 1987 ਨੂੰ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ 14 ਅਗਸਤ, 1976 ਨੂੰ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਸਕੂਲ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ, ਅੱਗੇ ਰੱਖੀ ਸਮੱਗਰੀ 'ਤੇ, ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਿਆ ਕਿ ਸਕੂਲ ਨੂੰ ਸਨਾਤਨ ਧਰਮ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਸਭਾ, ਇੱਕ ਧਾਰਮਿਕ ਘੱਟ

ਗਿਣਤੀ ਸੰਸਥਾ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 30 ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਐਕਟ <K ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਸਕੂਲ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿਦਿਆਲੇ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਆਈ, ਜਿਸ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸਵਾਲ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ: -

"ਕੀ ਕਿਸੇ ਧਾਰਮਿਕ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਵਿਦਿਅਕ ਅਦਾਰੇ ਕੋਲ ਅਧਿਆਪਨ ਅਮਲੇ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦਾ ਸੁਤੰਤਰ ਨਿਯੰਤਰਣ ਹੈ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸਕੂਲ (ਸੇਵਾ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ) ਐਕਟ, 1979 ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਸੰਸਥਾ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੇ?"

ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਵੱਡੇ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਰੈਫਰ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

(3) ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਇਸ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧੀਏ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਿੱਖਿਅਤ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ ਇਹ ਖੋਜ ਦਰਜ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਸਕੂਲ ਘੱਟ-ਗਿਣਤੀ ਦੁਆਰਾ ਚਲਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਕੇਵਲ ਇਸ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦੇ ਰਹੇ ਹਾਂ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

(4) ਸੰਵਿਧਾਨ ਦਾ ਆਰਟੀਕਲ 30, ਜੋ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀਆਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ:— "30. (j) ਸਾਰੀਆਂ ਘੱਟ-ਗਿਣਤੀਆਂ, ਭਾਵੇਂ ਧਰਮ ਜਾਂ ਭਾਸ਼ਾ ਯੁੱਗ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਹੋਣ, ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਪਸੰਦ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਕੈਸ਼ਨਲ ਸੰਸਥਾ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੋਵੇਗਾ।

(1A)

(2) ਰਾਜ, ਵਿਦਿਅਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਵੇਲੇ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਦਿਅਕ ਸੰਸਥਾ ਨਾਲ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵਿਤਕਰਾ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ ਕਿ ਇਹ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਅਧੀਨ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਧਰਮ ਜਾਂ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਹੋਵੇ। ਧਾਰਾ 30 ਦੀ ਧਾਰਾ (1) ਸਿਰਫ ਧਾਰਮਿਕ ਅਤੇ ਭਾਸ਼ਾਈ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀਆਂ ਦੇ ਫਾਇਦੇ ਲਈ ਇੱਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਉਪਾਅ ਹੈ। ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੁਆਰਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਧਿਕਾਰ ਸੰਸਥਾ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਦੇ ਸਬੂਤ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸੰਸਥਾ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਦਾ ਸਬੂਤ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦੀ ਇੱਕ ਸ਼ਰਤ ਹੈ। ਘੱਟ-ਗਿਣਤੀਆਂ ਨੂੰ ਭਾਵੇਂ ਧਰਮ ਜਾਂ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਆਪਣੀ ਪਸੰਦ ਦੇ ਵਿਦਿਅਕ ਅਦਾਰੇ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਚਲਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਇਸ ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਵਿੱਦਿਅਕ ਅਦਾਰਿਆਂ ਦੇ ਆਪਣੀ ਪਸੰਦ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ "ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧਨ"। ਇਹ

ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਨਿਯੰਤਰਣ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਸੰਸਥਾਪਕ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਮਜ਼ਦ ਵਿਅਕਤੀ ਹਦਾਇਤਾਂ ਨੂੰ ਢਾਲ ਸਕਣ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹ ਢੁਕਵੇਂ ਸਮਝਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਵੇਂ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੰਸਥਾ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਪਰ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਮਿਆਰ ਦਾ ਕੋਈ ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਦੇ. ਮਿਆਰ ਸਰੀਰ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਜਾਂ ਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੀਆਂ ਨਿਯਮਿਤਤਾਵਾਂ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ 'ਤੇ ਅਸਰ ਨਹੀਂ ਪਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਹ ਅਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ, ਰਾਜ ਨੂੰ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਮਿਆਰ ਅਤੇ ਸਬੰਧਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਨਿਯਮਤ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਘੱਟ-ਗਿਣਤੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਵਿਦਿਅਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਤੋਂ ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਉੱਤਮਤਾ ਦੇ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਜਾਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਉਹ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਆੜ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਆਮ ਪੈਟਰਨ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਉਹਨਾਂ 'ਤੇ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਦੂਜਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਕਦਮ ਰੱਖਣ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। (ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵੇਖੋ ਰਾਜ ਦਾ ਬੰਬਈ: ਬਨਾਮ ਬੰਬੇ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਸੋਸਾਇਟੀ (1), ਰੇ ਕੇਰਲਾ ਸਿੱਖਿਆ ਬਿੱਲ (2), ਸਿੱਧਯਭਾਈ ਸਭਾਈ ਬਨਾਮ ਬੰਬਈ ਰਾਜ (3), ਰੇਵ. ਫਾਦਰ ਪ੍ਰੋਸ ਬਨਾਮ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ (4), ਅਤੇ ਕੇਰਲਾ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਮਦਰ ਪ੍ਰੋਵਿੰਸੀਅਲ (5)। ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਧਾਰਾ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਭਾਗ III ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਮੌਲਿਕ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਬਿਲਕੁਲ ਉਲਟ ਹੈ, ਇਸ ਨੂੰ ਸਿੱਖਿਆ ਨੂੰ ਨਿਯਮਤ ਕਰਨ ਲਈ ਰਾਜ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। , ਵਿਦਿਅਕ ਮਿਆਰ ਅਤੇ ਸਬੰਧਤ ਮਾਮਲੇ। ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਅਹਿਮਦਾਬਾਦ ਸੇਂਟ ਜੇਵੀਅਰਜ਼ ਕਾਲਜ ਸੋਸਾਇਟੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਗੁਜਰਾਤ ਦੇ ਸਟੈਲ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ (6) ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣਾ ਲਾਭਦਾਇਕ ਹੋਵੇਗਾ , ਜੋ ਕਿ ਨੌਂ ਜੱਜਾਂ ਦੀ ਬੈਂਚ। ਇਸ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਮਾਣਯੋਗ ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਏ.ਐਨ. ਰੇਅ (ਉਸ ਸਮੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪ ਸੀ) ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਮਾਨਯੋਗ ਜਸਟਿਸ ਡੀ.ਜੀ. ਪਾਲੇਕਰ ਨੇ ਸਹਿਮਤੀ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ: -

“ਵਿਦਿਅਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਸਿੱਖਣ ਦੇ ਮੰਦਰ ਹਨ। ਮਨੁੱਖੀ ਬੁੱਧੀ ਦੇ ਗੁਣ ਸਿੱਖਿਆ ਦੁਆਰਾ ਨਿਪੁੰਨ ਅਤੇ ਮੇਲ ਖਾਂਦੇ ਹਨ। ਜਿੱਥੇ ਅਧਿਆਪਕ ਅਤੇ ਪੜ੍ਹਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਵਿਚਕਾਰ ਪੂਰਨ ਤਾਲਮੇਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਅਧਿਆਪਕ ਸਿੱਖਿਆ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਅਧਿਆਪਕ ਅਤੇ ਪੜ੍ਹਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਦਾ ਸਿੱਖਣ ਵਿੱਚ ਪੂਰਾ ਸਮਰਪਣ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਅਧਿਆਪਕ ਅਤੇ ਪੜ੍ਹਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਵਿਚਕਾਰ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਦੋਵੇਂ ਹਨ। ਵਿੱਦਿਆ ਦੇ ਉਪਾਸਕ, ਕੋਈ ਝਗੜਾ ਜਾਂ ਚੁਣੌਤੀ ਨਹੀਂ ਪੈਦਾ ਹੋਵੇਗੀ। ਇੱਕ ਵਿਦਿਅਕ ਅਦਾਰਾ ਸੁਚਾਰੂ ਢੰਗ ਨਾਲ ਚੱਲਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਅਧਿਆਪਕ ਅਤੇ ਪੜ੍ਹਾਉਣ ਵਾਲੇ ਗਿਆਨ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੇ ਸਾਂਝੇ ਆਦਰਸ਼ ਵਿੱਚ ਰੁੱਝੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ

ਜ਼ਾਹਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਦਿਅਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹਿੱਸਾ ਹੈ। ਯੋਗਤਾਵਾਂ

- (1) 1985 1'SCR 568.
- (2) 1957, 1959 SCR 995.
- (3) (1963)3 SCR 837.
- (4) 1969(2) SCR 734.
- (5) (1971) 1 SCR 734.
- (6) ਏਆਈਆਰ 1974 ਐਸਸੀ 1389

ਅਤੇ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦਾ ਚਰਿੱਤਰ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ। ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦਾ ਸੰਚਾਲਨ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਇਹ ਅਧਿਕਾਰ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਅਤੇ ਫਰਜ਼ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਪੇਸ਼ ਕਰੇ। ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਵਿੱਚ, ਚੰਗੇ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਰੈਗੂਲੇਟਰੀ ਉਪਾਵਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਚੈਕ ਅਤੇ ਬੈਲੇਂਸ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਨਿਰਵਿਘਨ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਲਈ ਰੈਗੂਲੇਟਰੀ ਉਪਾਵਾਂ ਨਾਲ ਨਰਮ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਦਾ ਕੋਈ ਨਿਸ਼ਾਨ ਜਾਂ ਰੰਗ ਪ੍ਰਗਟ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ। ਘੱਟ-ਗਿਣਤੀ ਸੰਸਥਾ ਨੂੰ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਵਿੱਚ ਮਿਸਾਲੀ ਇਲੈਕਟਿਜ਼ਮ ਵਿੱਚ ਚਮਕਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਤਾਰੀਫ਼ ਜੋ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਸੰਸਥਾ ਨੂੰ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਆਪਣੇ ਘੱਟ-ਗਿਣਤੀ ਦੇ ਚਰਿੱਤਰ 'ਤੇ ਆਰਾਮ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਜਾਂ ਉਸ ਦਾ ਐਲਾਨ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ।

"ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨਿਯਮ, ਨਿਯਮ ਜੋ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਕਰਨਗੇ, ਚੰਗੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵ ਰੱਖਦੇ ਹਨ। ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦੀ ਕੁਸ਼ਲਤਾ, ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਵਿੱਚ ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਨਿਯਮ, ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਸਦਭਾਵਨਾ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ।

(6) ਸਟੀਫਨ ਕਾਲਜ ਆਦਿ ਵਿੱਚ ਹਾਲ ਹੀ ਦੇ ਇੱਕ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ, ਬਨਾਮ ਬੇਲੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਆਦਿ ਆਦਿ (7), ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਬਹੁਮਤ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਨਾਲ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੱਖਿਆ: -

“ਘੱਟਗਿਣਤੀਆਂ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਧਾਰਮਿਕ ਜਾਂ ਭਾਸ਼ਾਈ ਹੋਵੇ, ਵਿਦਿਅਕ

ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਕਰਨ ਅਤੇ ਅਕਾਦਮਿਕ ਮਾਮਲਿਆਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਨੂੰ ਨਿਯਮਤ ਕਰਨ ਦੀ ਰਾਜ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੁਣ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੁਲਝ ਗਈ ਹੈ। ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਵਿੱਚ ਦੁਰਵਿਹਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਨਿਯੰਤਰਣ ਅਥਾਰਟੀ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ ਰਾਜ ਕੋਲ ਸਾਰੇ ਅਕਾਦਮਿਕ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਨਿਯਮਤ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਅਤੇ ਫਰਜ਼ ਹੈ। ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਅਤੇ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਕਰਨ ਅਤੇ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਮਿਆਰਾਂ ਵਿੱਚ ਇਕਸਾਰਤਾ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਲਈ ਨਿਯਮ ਬਣਾਏ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਘੱਟ-ਗਿਣਤੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਅਜਿਹੇ ਆਮ ਪੈਟਰਨ ਅਤੇ ਸਟੈਂਡਰਡ ਜਾਂ ਆਮ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਵਿਵਸਥਾ, ਸਿਹਤ, ਸਫਾਈ, ਲੇਬਰ ਸਬੰਧਾਂ, ਸਮਾਜ ਭਲਾਈ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ, ਟੈਰਟਸ, ਆਦਿ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਛੋਟ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀਆਂ ਜੋ ਸਾਰੇ ਭਾਈਚਾਰਿਆਂ ਲਈ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਦਾ ਮੁੱਢਲਾ ਅਧਿਕਾਰ ਜਿੰਨਾ ਚਿਰ ਹੈ

(7) ਏਆਈਆਰ 1992 ਐਸਸੀ 1630।

ਘੱਟ-ਗਿਣਤੀਆਂ ਨੂੰ ਵਿਦਿਅਕ ਅਦਾਰੇ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਕਰਨ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਹਟਾਇਆ ਜਾਂਦਾ, ਰਾਜ ਰੈਗੂਲੇਟਰੀ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਰੱਥ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਨਿਯਮਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ; ਘੱਟ ਗਿਣਤੀਆਂ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਅਦਾਰੇ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇਣ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਤੋਂ ਵਾਂਝੇ ਕਰਨਾ। ਇਹ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਜੋ ਅਨੁਛੇਦ 30(1) ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਅਧਿਕਾਰ ਵਿੱਚ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਹੈ।"

(7) ਹੁਣ ਇਹ ਪੜਚੋਲ ਕਰਨ ਲਈ ਪੜਾਅ ਤੈਅ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਪੰਜਾਬ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸਕੂਲ ਕਰਮਚਾਰੀ (ਸੇਵਾ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ) ਐਕਟ, 1979 (ਛੋਟੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਐਕਟ) ਦੀਆਂ ਕੋਈ ਧਾਰਾਵਾਂ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀਆਂ ਦੇ ਵਿਦਿਅਕ ਅਦਾਰਿਆਂ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਕਰਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ 'ਤੇ ਰੁਕਾਵਟ ਪਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ਜਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ। ਸਿਰਫ ਇਸ ਨੂੰ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਵਾਹਨ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

(8) ਵਸਤੂਆਂ ਅਤੇ ਐਕਟ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦਾ ਬਿਆਨ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈ: -

“ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਪ੍ਰਬੰਧਿਤ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸਕੂਲਾਂ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਸਰਕਾਰੀ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਸਮਾਨ ਦਰਜੇ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਤਨਖਾਹ ਸਕੇਲਾਂ ਅਤੇ ਭੱਤਿਆਂ ਦੀ ਬਰਾਬਰੀ ਲਈ ਦਬਾਅ ਪਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਹ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਦੇ ਲਾਭਾਂ, ਇੱਕ ਨਿਆਂਇਕ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵੀਡੈਂਟ ਫੰਡ ਦੀ ਦਰ

ਵਧਾਉਣ ਅਤੇ ਨਿੱਜੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧਿਤ ਸਕੂਲਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ 'ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਨਿਯੰਤਰਣ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ 'ਤੇ ਵੀ ਜ਼ੋਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਨਿੱਜੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧਿਤ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸਕੂਲਾਂ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਲਈ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

ਸਕੀਮ ਅਤੇ ਐਕਟ ਦੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਐਕਟ ਦਾ ਸਿਰਲੇਖ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਨਿੱਜੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧਿਤ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸਕੂਲਾਂ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸੇਵਾ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਲਈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 2(ੳ) 'ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਪੋਸਟ' ਨੂੰ ਨਿੱਜੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧਿਤ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸਕੂਲ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ 'ਤੇ ਪੋਸਟ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ - ਜਿਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਜਿਹੇ ਸਕੂਲ ਨੂੰ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਗ੍ਰਾਂਟ-ਇਨ-ਏਡ ਮਿਲਦੀ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 2(ਬੀ) 'ਡਾਇਰੈਕਟਰ' ਦਾ ਮਤਲਬ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਪਬਲਿਕ ਇੰਸਟ੍ਰਕਸ਼ਨ (ਸਕੂਲ), ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਆਫ ਪਬਲਿਕ ਇੰਸਟ੍ਰਕਸ਼ਨ (ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ) ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ, ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਲਈ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕੋਈ ਹੋਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 2(ਸੀ) 'ਕਰਮਚਾਰੀ' ਦਾ ਮਤਲਬ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਿੱਜੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧਿਤ ਪੁਨਰ-ਪ੍ਰਾਪਤ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਲਾਲਚ ਜਾਂ ਇਨਾਮ ਲਈ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਪੋਸਟ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਵਜੋਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ (ਭਾਵੇਂ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਜਾਂ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਹੋਣ ਅਤੇ ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਵਿਵਾਦ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਬਰਖਾਸਤ ਜਾਂ ਹਟਾਇਆ ਗਿਆ ਵਿਅਕਤੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੈ ਪਾਰਟ-ਟਾਈਮ ਕਰਮਚਾਰੀ। ਸੈਕਸ਼ਨ 2(d) "ਮੌਜੂਦਾ ਸਕੂਲ" ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ os me'anga ਨਿੱਜੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧਿਤ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸਕੂਲ ਜੋ ਐਕਟ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਹੈ; ਸੈਕਸ਼ਨ 2(e) ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ "ਅਰਥ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਅਰਥ ਉਹਨਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਸੰਸਥਾ ਹੈ ਜਿਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਿੱਜੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧਿਤ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸਕੂਲ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਸੌਂਪੀ ਗਈ ਹੈ; ਸੈਕਸ਼ਨ 2(f) "ਨਿਰਧਾਰਤ" ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਨਿਯਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਅਰਥ ਵਜੋਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ; ਸੈਕਸ਼ਨ 2(ਜੀ) ਨਿੱਜੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧਿਤ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸਕੂਲ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ" ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਇੱਕ ਸਕੂਲ, ਜੋ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ, ਸਥਾਨਕ ਅਥਾਰਟੀ ਜਾਂ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਸਥਾਨਕ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਮਨੋਨੀਤ ਜਾਂ ਸਪਾਂਸਰ ਕੀਤੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ ਚਲਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੇਸ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰੀ-ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ, ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਮਿਡਲ, ਉੱਚ ਅਤੇ ਉੱਚ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਿੱਖਿਆ ਜਾਂ ਡਿਗਰੀ ਪੱਧਰ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਦੀ ਸਿਖਲਾਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੈ, ਪਰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀ ਸੰਸਥਾ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਤਕਨੀਕੀ

ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ: ਅਤੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 2(h) "ਸਕੂਲ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ" ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਕਿ ਸਕੂਲ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਐਕਟ ਦੇ ਵਪਾਰੀ ਸੈਕਸ਼ਨ 8 ਦਾ ਗਠਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਐਕਟ ਦਾ ਅਧਿਆਇ II ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 3 ਤੋਂ 8 ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਐਕਟ ਦਾ ਸੈਕਸ਼ਨ 3 ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਭਰਤੀ ਲਈ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਉਹ ਹੋਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। . ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਮੌਜੂਦਾ ਸਕੂਲ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੀ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰੀ ਦੀ ਛੁੱਟੀ, ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਦੀ ਉਮਰ ਅਤੇ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਤਨਖਾਹ ਜਾਂ ਅਧਿਕਾਰ ਅਜਿਹੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਲਈ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ। ਇਸ ਧਾਰਾ ਦਾ ਦੂਜਾ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਰ ਅਜਿਹਾ ਕਰਮਚਾਰੀ ਸੇਵਾ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਐਕਟ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਸਨ। ਸੈਕਸ਼ਨ 4 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਬਣਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਿਯਮ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਰੋਕ ਜਾਂ ਸਮਾਂ ਸਕੇਲ ਦੇ ਅੰਦਰ ਬਰਖਾਸਤ, ਹਟਾਇਆ ਜਾਂ ਘਟਾਇਆ ਨਹੀਂ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਸ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਚੀਜ਼ ਨੂੰ ਖਤਮ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਦੀ ਪੂਰਵ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ. ਸੈਕਸ਼ਨ 4 ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (2) ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ, ਜਿਸਨੂੰ ਸੈਕਸ਼ਨ 4 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਸਮਾਂ ਸਕੇਲ ਦੇ ਅੰਦਰ ਖੁੰਝਾਇਆ, ਹਟਾਇਆ ਜਾਂ ਰੋਕ ਵਿੱਚ ਘਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਜਿਹੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਸਕੂਲ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੂੰ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਬਰਖਾਸਤਗੀ, ਹਟਾਉਣ ਜਾਂ ਕਟੌਤੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਬਾਰੇ ਉਸ ਨੂੰ ਸੰਚਾਰ ਦੀ ਮਿਤੀ। ਸੈਕਸ਼ਨ 4 ਦੇ ਉਪ ਸੈਕਸ਼ਨ (3) ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨਾਲ ਨਾਰਾਜ਼ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਕਮੇਟੀ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਸੰਚਾਰ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸਕੂਲ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਕੋਲ ਅਪੀਲ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 5 ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਦੀ ਪੂਰਵ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਛੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਮੁਅੱਤਲ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਸੈਕਸ਼ਨ 6 ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਰੇਕ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਆਚਾਰ ਸੰਹਿਤਾ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਆਚਾਰ ਸੰਹਿਤਾ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਉਪਬੰਧ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ 'ਤੇ, ਕਰਮਚਾਰੀ ਅਜਿਹੀ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 7 ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ 3 ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦਾ ਤਨਖਾਹ ਅਤੇ ਮਹਿੰਗਾਈ ਭੱਤੇ ਦਾ ਸਕੇਲ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਚਲਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ ਸਬੰਧਿਤ ਅਸਾਮੀਆਂ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਸੈਕਸ਼ਨ ਦਾ ਪ੍ਰਵਾਨ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ 'ਤੇ ਹੁਕਮ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧਿਤ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸਕੂਲ ਦੀ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਚਲਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ ਸਬੰਧਿਤ ਅਸਾਮੀਆਂ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ

ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਤਨਖਾਹ ਅਤੇ ਮਹਿੰਗਾਈ ਭੱਤੇ ਦੇ ਉਹੀ ਸਕੇਲ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿਓ। ਸੈਕਸ਼ਨ 8 ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਅਜਿਹੇ ਖੇਤਰ ਲਈ ਇੱਕ ਜਾਂ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਕੂਲ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਗਠਿਤ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਅਜਿਹੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਹਨ। ਸੈਕਸ਼ਨ 3 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸਕੂਲ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਸੈਕਸ਼ਨ 8 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਸਕੂਲ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਹ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਜੱਜ ਜਾਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇੱਕ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦਾ ਦਰਜਾ. ਸੈਕਸ਼ਨ 8 ਦੀ ਸਬ-ਸੈਕਸ਼ਨ 4 ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸਕੂਲ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਪ੍ਰੀਜ਼ਾਈਡਿੰਗ ਅਫਸਰ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ ਉਹ ਹੋਣਗੀਆਂ ਜੋ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਧਾਰਾ ਦਾ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ 65 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕਿਸੇ ਸਕੂਲ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਪ੍ਰੀਜ਼ਾਈਡਿੰਗ ਅਫਸਰ ਵਜੋਂ ਅਹੁਦਾ ਨਹੀਂ ਸੰਭਾਲੇਗਾ। ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (6) ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਸਕੂਲ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਸਟਾਫ਼ ਨੂੰ ਉਪਲਬਧ ਕਰਵਾਏਗੀ ਜੋ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਪਣੇ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਵੇ। ਇਸ ਸੈਕਸ਼ਨ ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (7) ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸਕੂਲ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਾਰੇ ਖਰਚੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਸਹਿਣੇ ਜਾਣਗੇ। ਉਪ-ਧਾਰਾ (8) ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸਕੂਲ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਕੋਲ ਉਸ ਸਥਾਨ ਜਾਂ ਸਥਾਨਾਂ ਸਮੇਤ ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਆਪਣੀ ਬੈਠਕ ਰੱਖੇਗਾ, ਉਸ ਦੇ ਕਾਰਜਾਂ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਓਵਰ/ਐਨ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਨਿਯਮਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਸੈਕਸ਼ਨ 8 ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (9) ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸਕੂਲ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਕਿਸੇ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਕਰੇਗਾ! ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਤਰਜੀਹੀ ਅਪੀਲ ਕੋਲ ਉਹੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ਾਬਤਾ, 1908 ਦੁਆਰਾ ਅਪੀਲ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਨਿਯਤ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ, ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ 'ਤੇ ਅਪੀਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਸੰਚਾਲਨ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਵੀ ਹੋਵੇਗੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਉਚਿਤ ਸਮਝੇ। ਸੈਕਸ਼ਨ 8 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (10) ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ 4 ਅਧੀਨ ਤਰਜੀਹੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਸਕੂਲ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦਾ ਹੁਕਮ ਅੰਤਿਮ ਹੋਵੇਗਾ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 9 ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾਉਂਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਕੋਈ ਹੁਕਮ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਦਾ ਜੋ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਅਧੀਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਕਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 10 ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨਹੀਂ

ਮੁਕੱਦਮਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਰਾਜ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੋਣਗੀਆਂ
ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਜਿਹੀ ਚੀਜ਼ ਲਈ ਜੋ ਚੰਗੀ ਭਾਵਨਾ ਨਾਲ ਐਕਟ ਜਾਂ ਇਸ

ਦੇ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਕਿਸੇ ਨਿਯਮ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਜਾਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 11 ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੋਰ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ, ਜੋ ਕਿ ਐਕਟ ਦੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਪਬੰਧ ਅਧੀਨ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਸਕੂਲ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਕਿਸੇ ਹੁਕਮ ਜਾਂ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਦੇ ਕਿਸੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲਤਾ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰੋ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਸਹਾਇਤਾ ਗ੍ਰਾਂਟ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਸਮੇਤ ਢੁਕਵਾਂ ਸਮਝੇ। ਸੈਕਸ਼ਨ 12 ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਸਨੂੰ ਕਿਸੇ ਨਿੱਜੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸਕੂਲ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਸੌਂਪੀ ਗਈ ਹੈ, ਸਕੂਲ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਵਾਜਬ ਬਹਾਨੇ ਛੱਡ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਫੇਲ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੇ ਇੱਕ ਤੱਕ ਵਧ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਜਾਂ ਦੋਵਾਂ ਨਾਲ। ਸੈਕਸ਼ਨ 13 ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਪਰਾਧਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਕਿਸੇ ਕੰਪਨੀ ਦੁਆਰਾ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਹਰ ਵਿਅਕਤੀ, ਜੋ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮੇਂ, ਉਸ ਦਾ ਇੰਚਾਰਜ ਸੀ, ਅਤੇ ਆਚਰਣ ਲਈ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਸੀ। ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ, ਜੁਰਮ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਸ ਧਾਰਾ ਦਾ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਉਪ-ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੁਝ ਵੀ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਨਹੀਂ ਠਹਿਰਾਏਗਾ ਜੇਕਰ ਉਹ ਸਾਬਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪਰਾਧ ਉਸਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਾਂ ਉਸਨੇ ਅਜਿਹੇ ਅਪਰਾਧ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਪੂਰੀ ਤਨਦੇਹੀ ਵਰਤੀ ਸੀ। ਧਾਰਾ 13 ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (2) ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਪ ਧਾਰਾ (1) ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਜਿੱਥੇ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧ ਕਿਸੇ ਕੰਪਨੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਸਾਬਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਜਾਂ ਮਿਲੀਭੁਗਤ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਾਂ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਕਿਸੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਮੈਨੇਜਰ, ਸੈਕਟਰੀ ਜਾਂ ਹੋਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਕਿਸੇ ਅਣਗਹਿਲੀ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਅਜਿਹੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ, ਮੈਨੇਜਰ, ਸੈਕਟਰੀ ਜਾਂ ਹੋਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਉਸ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਉਸ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੋਵੇਗਾ। ਅਤੇ ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 13 ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ "ਕੰਪਨੀ" ਦਾ ਮਤਲਬ ਕੋਈ ਵੀ ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਸੰਸਥਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਫਰਮ ਜਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਹੋਰ* ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਅਤੇ ਇੱਕ ਫਰਮ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ "ਡਾਇਰੈਕਟਰ" ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਫਰਮ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਭਾਈਵਾਲ। ਧਾਰਾ 14 ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਹੈ, ਜੋ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨਾਲ ਅਸੰਗਤ ਨਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰਕੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਐਕਟ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਦੋ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ, ਧਾਰਾ 15 ਐਕਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ।

(9) ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਚਾਹੇ ਐਕਟ ਦੇ ਕੋਈ ਵੀ ਸੀਵਿਥਾਨਿਕ) ਵਿਪ੍ਰੋਵੀ ਸਮੁੱਚੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਂ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰੈਗੂਲੇਟਰੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਹਨ ਇੱਕ ਚੰਗੇ ਅਧਿਆਪਕ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਜਾਂ ਹੋਰ ਸਬੰਧਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕੀਤੇ ਗਏ ਉਪਾਅ ਜਾਂ ਸੀਵਿਥਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 30(1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਅਸੀਂ ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਨਿਰਣਾਇਕ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਜਿੱਥੇ ਸਮਾਨ ਹਨ ਸਮੱਸਿਆ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਆਈ. ਸਮੇਂ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੋਰਲ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਬਿੱਲ (8) ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਫੈਸਲਾ। ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਸੀਵਿਥਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 143 ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਪਣੇ ਸਲਾਹਕਾਰ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਸਵਾਲ ਇਹ ਸੀ: -

“ਕਲਾਜ਼ 3 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (5), ਧਾਰਾ 8 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਅਤੇ ਕੋਰਲ ਸਿੱਖਿਆ ਬਿੱਲ ਦੀ ਧਾਰਾ 9 ਤੋਂ 13, ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪ੍ਰੋਵਿਜ਼ਨਸ , ਸੀਵਿਥਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 30 ਦੀ ਧਾਰਾ (1) ਦਾ ਅਪਮਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਕੋਈ ਵੇਰਵਾ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੱਦ ਤੱਕ?”

ਘੱਟ ਗਿਣਤੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਨੂੰ ਰਿਪੋਰਟ ਐਂਡ ਜਜ਼ਮੈਂਟ ਦੇ ਪੈਰਾ 29 ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈ

“ਸਕੂਲ ਦੇ ਪ੍ਰਿੰਸਪਲ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਸਾਰ ਟੀਚਰਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਟਾਫ਼ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ, ਨਿਯੰਤਰਣ ਅਤੇ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ” ਪਰ ਉਕਤ ਬਿੱਲ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਦੀ ਅਜਿਹੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਵਿਵਹਾਰਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਖੋਹ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਨਾ - ਜਰ ਨੂੰ ਸਲਾਨਾ ਸਟੇਟਮੈਂਟਾਂ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਾਉਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ (Cl. 5)। ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸਕੂਲਾਂ ਦੀਆਂ ਸਥਿਰ ਸੰਪਤੀਆਂ ਨੂੰ ਫ੍ਰੀਜ਼ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਅਧਿਕਾਰੀ (ਸੀ. 6) ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਉਹਨਾਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸਕੂਲ ਦੀ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਦਿਅਕ ਏਜੰਸੀ ਆਪਣੀ ਪਸੰਦ ਦੇ ਮੈਨੇਜਰ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਧਿਕਾਰਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਅਧੀਨ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਉਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਖਾਤੇ ਰੱਖਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਜੋ ਉਸ ਨੂੰ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪੀਰੀਅਡਿਕਾ ਦੇਣ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਨਿਰੀਖਣ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਕੂਲ ਦੇ ਬੰਦ ਹੋਣ 'ਤੇ ਖਾਤੇ ਅਥਾਰਟੀ ਐਂਡ ਅਫਸਰ (Cl. 7) ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਇਕੱਠੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸਾਰੀ ਫੀਸ ਆਦਿ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਦੇਣੀ ਪਵੇਗੀ। 8(3)]। ਸਰਕਾਰ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਅਤੇ ਗੈਰ- ਅਧਿਆਪਨ ਅਮਲੇ (ਸੀ. 9) ਨੂੰ ਤਨਖਾਹ ਦੇਣ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰੇਗੀ। ਸਰਕਾਰ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦੀ ਯੋਗਤਾ (ਸੀ. 10) ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰੇਗੀ। ਸਕੂਲ ਅਥਾਰਟੀ ਟਾਈਜ਼ ਆਪਣੀ ਪਸੰਦ ਦੇ ਇੱਕ ਅਧਿਆਪਕ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਪਰ

ਪਬਲਿਕ ਸਰਵਿਸ ਕਮਿਸ਼ਨ (ਸੀ. 11) ਦੁਆਰਾ ਨਿਪਟਾਏ ਗਏ ਪੈਨਲ ਵਿੱਚੋਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸਕੂਲ ਅਥਾਰਟੀ ਸਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਨੂੰ ਸਹੂਲਤਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਅਧਿਕ੍ਰਿਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਪਿਛਲੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਅਧਿਆਪਕ ਨੂੰ ਖੁੰਝਾਇਆ, ਹਟਾਇਆ, ਘਟਾਇਆ ਜਾਂ ਮੁਅੱਤਲ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ (ਸੀ. 12) ਸਰਕਾਰ ਹੋਣ 'ਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਹੱਥ ਵਿਚ ਲੈ ਸਕਦੀ ਹੈ।

(8) 1957, ਏਆਈਆਰ 1958 ਐਸਸੀ 956. ਕੁਝ ਮਾਮਲਿਆਂ ਬਾਰੇ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੈ ਅਤੇ ਫਿਰ ਇਸਨੂੰ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ (Cl. 14) ਅਤੇ ਇਹ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸਕੂਲ ਨੂੰ ਵੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਕੁਝ ਮਾਮਲਿਆਂ ਬਾਰੇ ਆਪਣੀ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ 'ਤੇ, ਜਿਸ 'ਤੇ ਵੱਖੇ ਵੱਖਰੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦਾ ਮਨੋਰੰਜਨ ਕਰਨਾ ਅਸਾਨੀ ਨਾਲ ਸੰਭਵ ਹੈ (Cl. 15)। ਕਲਾਜ਼ 20 ਇੱਕ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਸਕੂਲ, ਜਿਸਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਇੱਕ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਜਾਂ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸਕੂਲ, ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਜਮਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਟਿਊਸ਼ਨ ਲਈ ਕੋਈ ਵੀ ਫੀਸ ਵਸੂਲਣ ਤੋਂ ਰੋਕਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੈ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਉਹ ਦਲੀਲ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਕਲਾ ਦੁਆਰਾ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮੌਲਿਕ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। 30(1)।”

ਅਤੇ ਇਸ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਪੈਰਾ 36 ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈ: -

“ਪੂਰਵਗਤੀ ਰਾਏ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਅਸੀਂ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਰਿਪੋਰਟ ਕਰਦੇ ਹਾਂ: -

ਸਵਾਲ ਨੰ. 1: ਨੰ.

ਸਵਾਲ ਨੰਬਰ 2 : (i) ਹਾਂ, ਹੁਣ ਤੱਕ ਆਰਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਨੁਦਾਨ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਐਂਗਲੋ-ਇੰਡੀਅਨ ਵਿਦਿਅਕ ਅਦਾਰੇ। 337 ਚਿੰਤਾਜਨਕ ਹਨ। (ii) ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਹੋਰ ਘੱਟ-ਗਿਣਤੀਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਕਿਸੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਉਪਬੰਧ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਪਰ ਉਹ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਜਾਂ ਅਜਿਹੀ ਸਹਾਇਤਾ ਦੀ ਇੱਛਾ ਰੱਖਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਐਂਗਲੋ-ਇੰਡੀਅਨ ਵਿਦਿਅਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵੀ ਜਿੱਥੇ ਉਹ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਆਰਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਕੀ ਹਨ। 337, ਧਾਰਾਵਾਂ 8(3) ਅਤੇ 9 ਤੋਂ 13 ਕਲਾ ਦਾ ਅਪਮਾਨ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀਆਂ। 30(1) ਪਰ ਧਾਰਾ 3(5) ਹੁਣ ਤੱਕ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸਿੱਖਿਆ - ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਕਲਾਜ਼ 14 ਅਤੇ 15 ਦੇ ਅਧੀਨ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਕਲਾ ਦਾ ਅਪਮਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ। 30(1) (iii) ਕਲਾਜ਼ 7 [ਉਪ-ਧਾਰਾਵਾਂ (1) ਅਤੇ (3) ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ

ਜੇ ਸਿਰਫ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸਕੂਲਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ] ਅਤੇ ਕਲਾਜ਼ 10 ਜਿੱਥੇ ਤੱਕ ਉਹ ਉਕਤ ਬਿੱਲ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸਕੂਲਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਅਪਮਾਨ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ। ਕਲਾ 30(1) ਪਰ ਧਾਰਾ 3(5) ਹੁਣ ਤੱਕ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਬਿੱਲ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਵੇਂ ਸਕੂਲਾਂ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 20 ਦੇ ਅਧੀਨ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਕਲਾ ਨੂੰ ਅਪਮਾਨਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ। 30(1)।”

(10) ਬਿਹਾਰ ਦੇ ਰਾਜ ਬੀ (9) ਨੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸਵਾਲ ਕੀਤਾ ਕਿ ਕੀ ਧਾਰਾ 30(1) ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਹੈ! ਸੰਵਿਧਾਨ ਘੱਟ-ਗਿਣਤੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਲਈ ਉਪਲਬਧ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਆਰਟ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਘੱਟ-ਗਿਣਤੀਆਂ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ, ਲਿਪੀ ਜਾਂ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। 29 ਜਾਂ ਕੀ ਇਹ ਸੁਰੱਖਿਆ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀਆਂ ਨੂੰ ਉਪਲਬਧ ਹੈ ਜੋ ਆਮ ਵਿਦਿਅਕ ਅਦਾਰੇ ਚਲਾ ਰਹੇ ਹਨ

(9) ਏਆਈਆਰ 1969 ਐਸਸੀ 465.

ਸਕੂਲਾਂ ਅਤੇ ਕਾਲਜਾਂ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੇ ਕਿ ਭਾਸ਼ਾ, ਲਿਪੀ ਜਾਂ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਧਾਰਾ 29 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਧਾਰਾ 30 ਦੁਆਰਾ ਵੱਖਰੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ ਜਿਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਨਿਯਮਤ ਵਿਦਿਅਕ ਅਦਾਰੇ ਚਲਾ ਸਕਦੇ ਹਨ।

(11) ਕੇਰਲਾ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਵੈਰੀ ਰੇਵ. ਮਦਰ ਪ੍ਰੋਵਿੰਸੀਅਲ, ਆਦਿ, (10) ਵਿੱਚ , ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 30 ਅਤੇ ਕੇਰਲਾ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਐਕਟ, 1969 ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 48 ਅਤੇ 49 ਨੂੰ ਅਲਟਰਾ ਵਾਇਰਸ ਵਜੋਂ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਸਿੰਡੀਕੇਟ ਨੂੰ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਵਿੱਚ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਕੌਂਸਲ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਵੀਟੋ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਗਵਰਨਿੰਗ ਬਾਡੀ ਜਾਂ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਕੌਂਸਲ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਸਿੰਡੀ ਕੇਟ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਲਈ ਵੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਨੇ ਕੇਰਲ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 56 ਦੀਆਂ ਉਪ-ਧਾਰਾਵਾਂ (2) ਅਤੇ (4) ਵਿੱਚ ਉਪ-ਕੁਲਪਤੀ ਅਤੇ ਸਿੰਡੀਕੇਟ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਜਿਸ ਨੇ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਤੋਂ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਬੰਦ ਲਿਆ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਉਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 63 ਜੋ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਕਾਲਜਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਨੂੰ ਨਿਯਮਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਸੀ, ਨੂੰ ਵੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 30 ਦੇ ਉਲਟ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

(12) ਵਿੱਚ ਆਰ.ਟੀ. ਰੇਵ. ਬਿਸ਼ਪ ਐਸ.ਕੇ. ਪਾਤਰੇ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ (11), ਵਿਦਿਅਕ ਅਥਾਰਟੀ ਸਬੰਧਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਚਰਚ ਮਿਸ਼ਨਰੀ ਸੋਸਾਇਟੀ ਹਾਇਰ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਕੂਲ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਨੂੰ ਮਈ ਦੇ ਸਰਕਾਰੀ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ

ਅਨੁਸਾਰ ਇੱਕ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਕਮੇਟੀ ਗਠਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਦਮ ਚੁੱਕਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। 22, 1967 ਅਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 30 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਅਤੇ ਸਕੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।

ਡੀਏਵੀ ਕਾਲਜ, ਜਲੰਧਰ ਆਦਿ ਵਿੱਚ, ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ (12), ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਸਰ ਐਕਟ, 1969 ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 30(1) ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਵਜੋਂ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਉਸ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 4 ਦੀਆਂ ਉਪ ਧਾਰਾਵਾਂ (2) ਅਤੇ (3) ਵਿਚ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਜੀਵਨ ਅਤੇ ਸਿੱਖਿਆਵਾਂ ਬਾਰੇ ਅਧਿਐਨ ਅਤੇ ਖੋਜ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਖੋਜ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਯਤਨ ਕਰੇਗੀ। ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੀ ਕਿ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਾਲਜਾਂ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੀਆਂ ਸਿੱਖਿਆਵਾਂ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕਰਨ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਅਪਣਾਉਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਸੈਨੇਟ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਨਾਲ ਗਵਰਨਿੰਗ ਬਾਡੀ ਦੇ ਗਠਨ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਉਪਬੰਧ ,

(10) ਏਆਈਆਰ 1970 ਐਸਸੀ 2079।

(11) ਏਆਈਆਰ 1970 ਐਸਸੀ 259.

(12) ਏਆਈਆਰ 1971 ਐਸਸੀ 1737

ਅਮਲੇ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਨਿਯੁਕਤੀਆਂ ਲਈ ਵਾਈਸ-ਚਾਂਸਲਰ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣ ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀਆਂ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਨੂੰ ਧਾਰਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀਆਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਵਜੋਂ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। 30(1) ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਕਾਦਮਿਕ ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਅਤੇ ਉੱਤਮਤਾ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਵਡੇਰੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਅਤੇ ਆਚਰਣ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਨੂੰ ਸਮਰੱਥ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

ਅਹਿਮਦਾਬਾਦ ਸੇਂਟ ਜੇਵਾਇਰਸ ਕਾਲਜ ਸੋਸਾਇਟੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਆਦਿ ਬਨਾਮ ਗੁਜਰਾਤ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ (13) ਵਿੱਚ, ਇਹ ਉਪਬੰਧ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਅਧਿਆਪਨ ਅਤੇ ਸਿਖਲਾਈ ਗੁਜਰਾਤ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੁਆਰਾ ਕਰਵਾਈ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਉਹ ਸਾਰੇ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਾਲਜਾਂ ਨੂੰ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਕਾਲਜ ਦੀ ਗਵਰਨਿੰਗ ਬਾਡੀ ਵਿੱਚ ਵਾਈਸ-ਚਾਂਸਲਰ ਅਤੇ ਅਧਿਆਪਕਾਂ, ਗੈਰ-ਅਧਿਆਪਕ ਸਟਾਫ ਅਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਉਪਬੰਧ, ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਉਪਬੰਧ ਕਿ ਡਿਸ ਮਿਸਲ,

ਹਟਾਉਣ, ਆਦਿ ਦੀ ਜਾਂਚ ਅਤੇ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ। ਵਾਈਸ-ਚਾਂਸਲਰ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਗਵਰਨਿੰਗ ਬਾਡੀ ਅਤੇ ਟੀਚਿੰਗ ਜਾਂ ਨਾਨ-ਟੀਚਿੰਗ ਸਟਾਫ਼ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੈਂਬਰ ਵਿਚਕਾਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਜਾਂ ਆਰਬਿਟਰੇਟਰ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਵਾਈਸ-ਚਾਂਸਲਰ ਦਾ ਇੱਕ ਨੁਮਾਇੰਦਾ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦਾ ਸੀ, ਨੂੰ ਸੰਦਰਭ ਕਰਨ ਸਬੰਧੀ ਪ੍ਰੋ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਨੂੰ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 30(1) ਦੁਆਰਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਗਾਰੰਟੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਘੱਟ-ਗਿਣਤੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਣ ਲਈ ਮੰਨੀ ਗਈ ਹੈ।

(13) ਬਨਾਮ ਸੀਨੀਅਰ ਲੇਵਿਨਾ ਅਤੇ ਹੋਰ (14), ਆਰਡੀਨੈਂਸ 33(1) ਅਤੇ (4), ਕੇਰਲ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਐਕਟ, 1957 ਦੀ ਧਾਰਾ 19(j) ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੇਰਲਾ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੀ ਸਿੰਡੀਕੇਟ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਆਰਡੀਨੈਂਸਾਂ ਦਾ ਚੈਪਟਰ 57 ਸੀ। ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 30 ਦੀ ਧਾਰਾ (1) ਅਧੀਨ ਧਾਰਮਿਕ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀਆਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਵਜੋਂ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਅਣਪਛਾਤੇ ਆਰਡੀਨੈਂਸ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਮੁਅੱਤਲੀ ਅਧੀਨ ਅਧਿਆਪਕ ਮੁਅੱਤਲੀ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਉਪ ਕੁਲਪਤੀ ਕੋਲ ਅਪੀਲ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲੈ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਧਿਆਪਕ ਨੂੰ ਉਸ 'ਤੇ ਲਗਾਏ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਸੀ। ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਅਹਿਮਦਾਬਾਦ ਸੇਂਟ ਜੇਵੀਅਰਜ਼ ਕਾਲਜ ਸੋਸਾਇਟੀ ਬਨਾਮ ਗੁਜਰਾਤ ਰਾਜ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ (15) 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਵਾਈਸ-ਚਾਂਸਲਰ ਨੂੰ ਅਸੀਮਤ ਅਪੀਲੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੇਣੀਆਂ ਮਾੜੀਆਂ ਸਨ।

” (13) ਏਆਈਆਰ 1974 ਐਸਸੀ 1389।

(14) 1979 (2) SCC 124.

(15) ATR 1974 SC 1389.

ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਕੰਬਲੀ ਪਾਵਰ ਦੇਣ ਨਾਲ ਇਸ ਦੇ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਉੱਤੇ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਸੰਸਥਾ ਦੀ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਨਿਯੰਤਰਣ ਵਿੱਚ ਸਿੱਧਾ ਦਖਲ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 30(1) ਦੁਆਰਾ ਗਾਰੰਟੀਸ਼ੁਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਇੱਕ ਛੇੜਛਾੜ ਭਰਮ ਹੋਵੇਗਾ, ਅਸਲੀਅਤ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਸਿਖਰਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਆਰਡੀਨੈਂਸ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ ਜੋ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 30 (1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਹਨ।

(14) ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੀ ਜੱਜਮੈਂਟ ਅੱਲੀ ਹਾਈ ਸਕੂਲ ਬਨਾਮ ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਹੋਰ (16), ਨੇ ਇੱਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਲਏ ਗਏ ਪੁਰਾਣੇ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਦੁਹਰਾਇਆ ਕਿ ਪ੍ਰੋ ਦਰਸ਼ਨ ਜੋ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਕੋਈ ਅਧਿਆਪਕ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਵਿੱਦਿਅਕ ਅਦਾਰੇ ਨੂੰ ਬਰਖਾਸਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ, ਹਟਾਇਆ ਜਾਵੇ ਜਾਂ ਰੈਂਕ ਵਿੱਚ ਘਟਾਇਆ ਜਾਵੇ ਜਾਂ ਉਸ

ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ, ਸਿਵਾਏ ਸਮਰੱਥ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਪੂਰਵ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 30(1) ਦੀ ਅਤਿ ਉਲੰਘਣਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਨਹੀਂ ਵਧਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਅਜਿਹੇ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਨ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ . ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਦੋ ਦਹਾਕਿਆਂ ਦੌਰਾਨ ਆਪਣੀਆਂ ਪਿਛਲੀਆਂ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਧਾਰਾ 30(1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਗਾਰਡਾਂ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵਾਂ ਦਾ ਸਾਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਹ ਸਿਧਾਂਤ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰਾ 65 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹਦੇ ਹਨ: -

"ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਅਤੇ ਪਿਛਲੇ ਦੋ ਦਹਾਕਿਆਂ ਦੌਰਾਨ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪਹਿਲੂਆਂ, ਰੰਗਾਂ ਅਤੇ ਰੰਗਾਂ, ਅੰਦਰੂਨੀ ਸੁਰੱਖਿਆ, ਗਾਰੰਟੀ, ਗੁੰਜਾਇਸ਼ ਅਤੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਮੌਲਿਕ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਲਏ ਗਏ ਵਿਚਾਰਾਂ' ਤੇ ਆਰਟੀਕਲ 30(1), ਸਿਧਾਂਤ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਜੋ ਸਾਹਮਣੇ ਆਏ ਹਨ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਸਾਰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ: -

ਆਰਟੀਕਲ 30(1) ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਤੋਂ ਹੀ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਘੱਟਗਿਣਤੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸਿੱਖਿਆ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਕਰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਸਾਡੇ ਲੋਕਤੰਤਰ ਦੇ ਧਰਮ ਨਿਰਪੱਖ ਸੁਭਾਅ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੇਲ ਖਾਂਦਾ ਹੈ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਆਪਣੇ ਆਪਭਾਵੇਂ ਕਿ ਧਾਰਾ 19 ਦੇ ਉਲਟ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀਆਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਧਿਕਾਰ ਪੂਰਨ, ਨਿਰਵਿਘਨ ਅਤੇ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ਰਤ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਦਾ ਇਹ ਮਤਲਬ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਅਧਿਕਾਰ ਕੁਸ਼ਾਸਨ ਲਈ ਇੱਕ ਮੁਫਤ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਧਾਰਾ ਦੇ ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਹਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ, ਅਰਥਾਤ, ਉੱਤਮਤਾ ਅਤੇ ਸੰਪੂਰਨਤਾ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਲਈ। ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ .ਹਾਲਾਂਕਿ ਰਾਜ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਧਾਨਕ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਅੰਦਰੂਨੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਜਾਂ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦੇਣ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਰਾਜ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਦਿਅਕ ਮਿਆਰਾਂ ਦੀ ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਅਤੇ ਉੱਤਮਤਾ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਯਮਤ ਉਪਾਅ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਜਾਂ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਹੋਰ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਯੋਗਤਾ।

3. ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ, ਰਾਜ ਜਾਂ ਕੋਈ ਵੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਅਥਾਰਟੀ ਰੈਗੂਲੇਟਰੀ ਉਪਾਅ ਅਪਣਾਉਣ ਦੀ ਆੜ ਵਿੱਚ ਸੰਸਥਾ ਦੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਖੁਦਮੁਖਤਿਆਰੀ ਨੂੰ ਨਸ਼ਟ ਕਰਨ ਜਾਂ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਦੇ ਮੂਲ ਵਿੱਚ ਬੇਲੋੜੀ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਸ਼ੁਰੂ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ। ਸਬੰਧਤ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ

ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਜਾਂ ਭਰਮਪੂਰਣ ਬਣਾਉਣਾ। ਅਜਿਹੀ ਬੇਤੁਕੀ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਕਲਾ ਦੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਉਲੰਘਣਾ ਹੈ। 30(1) ਅਤੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸੰਸਥਾ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ।

4. ਹਾਲਾਂਕਿ ਕਲਾ. 30 ਉਹਨਾਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਘੱਟਗਿਣਤੀ ਵਿਦਿਅਕ ਸੰਸਥਾ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਕਾਲਜ ਜਾਂ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਨਾਲ ਮਾਨਤਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਦੇ ਸੁਭਾਅ ਅਨੁਸਾਰ ਸੈਕਸ਼ਨ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਸਬੰਧਤ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਦੇਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਕਾਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਜਾਂ ਥੋਪਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਅਜਿਹੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਜੋ ਵਿਦਿਅਕ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਖੁਦਮੁਖਤਿਆਰੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤਬਾਹ ਕਰ ਦੇਣਗੀਆਂ।

5. ਕਿਸੇ ਬਾਹਰੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਂ ਗਵਰਨਿੰਗ ਬਾਡੀ ਵਿਚ ਇਸਦੇ ਨਾਮਜ਼ਦ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਸੰਚਾਲਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਘੱਟ-ਗਿਣਤੀ ਸੰਸਥਾ ਦੀ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਕਮੇਟੀ ਦੁਆਰਾ ਹੋਵੇ, ਕਲਾ ਦੁਆਰਾ ਗਰੰਟੀਸ਼ੁਦਾ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਨਾਸ਼ਕਾਰੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 30(1) ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਨੂੰ ਇੱਕ ਬੇਵੱਸ ਸੰਸਥਾ ਤੱਕ ਘਟਾ ਦੇਵੇਗੀ ਜਿਸਦੀ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅਸਲੀਅਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੰਸਥਾ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਅਤੇ ਵਿਅਕਤੀਗਤਤਾ ਨੂੰ ਨਸ਼ਟ ਕਰ ਦੇਵੇਗੀ ਜੋ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 30 ਦੁਆਰਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਹੈ। ਸ਼ਾਇਦ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਵਿਚ ਵਾਈਸ-ਚਾਂਸਲਰ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਨਾਮਜ਼ਦ ਵਿਅਕਤੀ ਵਰਗੇ ਉੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਸਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ 'ਤੇ ਕੋਈ ਗੰਭੀਰ ਇਤਰਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਦਾ ਉਹ ਹਿੱਸਾ ਜੋ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦਾ ਹੈ, ਫਿਰ ਵੀ ਅਜਿਹੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਇਕ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਆਵਾਜ਼ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ 'ਤੇ ਪਰਛਾਵਾਂ ਪੈ ਜਾਣ। ਜਿੱਥੇ ਵਿਦਿਅਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੇ ਇੱਕ ਪਾਰਟੀ-ਕੂਲਰ ਗਵਰਨਿੰਗ ਬਾਡੀ ਜਾਂ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਾਰੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨਿਯਤ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਇਹ ਫਾਇਦੇਮੰਦ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਰੋਕਿਆ ਜਾਂ ਖੋਹਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਇਹ ਤਸੱਲੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਘੋਰ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਜਾਰੀ ਰੱਖਣਾ ਸੰਸਥਾ ਦੀ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ੀਲਤਾ ਜਾਂ ਉਪਯੋਗਤਾ ਨੂੰ ਘਟਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

6. ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਲਈ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਦੇ ਕਾਰਜਕਾਲ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ ਅਤੇ ਇਹ ਦੇਖਣ ਲਈ ਕਿ ਉਕਤ ਨਿਯਮ ਕੀ ਹਨ, ਇਹ ਦੇਖਣ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੇ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਨ ਨਾਲ ਲੈਸ ਉੱਚ ਅਥਾਰਟੀ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਕਰਨ। ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਜਾਂ ਸਟਾਫ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨਾਲ ਮਨਮਾਨੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਵਿਵਹਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਜਾਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੀੜਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਉਦੇਸ਼ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਅੰਦਰੂਨੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਜਾਂ ਖੁਦਮੁਖਤਿਆਰੀ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦੇਣਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਬਲਕਿ ਇਹ ਕੇਵਲ ਸਿੱਖਿਆ ਦੀ ਉੱਤਮਤਾ ਅਤੇ ਕਾਰਜਕੁਸ਼ਲਤਾ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਕਰਨਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇੱਕ ਸੱਚਮੁੱਚ ਚੰਗੀ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੇਕਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸੁਭਾਅ ਅਤੇ ਸੁਭਾਅ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਨੂੰ ਇੰਨਾ ਫਰੇਮ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ਰਧਾ ਅਤੇ ਲਗਨ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਾਉਣ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਾਰੇ ਵਿਵਾਦਾਂ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਰੱਖਣ। ਪਰ ਅਜਿਹੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਇਹ ਧਿਆਨ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਕਤ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਕਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਮਨਮਾਨੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨਾ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਣ ਤਾਂ ਜੋ ਸੰਸਥਾ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਆਪਣੀ ਮਿੱਠੀ ਇੱਛਾ ਅਨੁਸਾਰ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਇਹ ਬਿਹਤਰ ਹੋਵੇਗਾ ਜੇਕਰ ਸਬੰਧਤ ਅਥਾਰਟੀ ਗਵਰਨਿੰਗ ਬਾਡੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਜਾਂ ਇਸਦੇ ਨਾਮਜ਼ਦ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰੇ ਤਾਂ ਜੋ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਸੰਸਥਾਪਕਾਂ ਜਾਂ ਉਹਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਕਮੇਟੀਆਂ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਪੈਦਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ।
7. ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਘੱਟ-ਗਿਣਤੀ ਸੰਸਥਾ ਕਿਸੇ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਨਾਲ ਇਸ ਤੱਥ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਹੋਈ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਅਧਿਐਨ ਦੇ ਕੋਰਸ ਜਾਂ ਸਿਲੇਬੀ ਜਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਿਤਾਬਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਨੂੰ ਅਪਣਾਉਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਨੂੰ ਪਰਖਣ ਲਈ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਕਰਨਾ ਇਸ ਤੱਥ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਲਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਆਜ਼ਾਦੀ. ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 30, ਟੀਮ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੇ ਸਟਾਫ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਕਰਨ ਲਈ ਉੱਚ ਅਥਾਰਟੀ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕਰਨ 'ਤੇ ਕੋਈ ਇਤਰਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੰਮ 'ਤੇ ਸਖਤ ਨਿਗਰਾਨੀ ਰੱਖੀ ਜਾ ਸਕੇ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਾਰਜਕਾਲ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ, ਪਰ ਸਬੰਧਤ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਸਹੀ ਦਿਸ਼ਾ-

ਨਿਰਦੇਸ਼ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਪ੍ਰਤੀਬੱਧਿਤ ਖੇਤਰ ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਕਵਰ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਆਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜੋ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਮੁਖੀ ਜਾਂ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਹਾਂ-ਪੱਖੀ ਗੱਲ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਕੁਝ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਬਾਹਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਘੱਟ-ਗਿਣਤੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਫੈਸਲੇ ਲੈਣ ਦੇ ਪੂਰਨ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਆਨੰਦ ਮਾਣਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹ ਹੁਕਮ ਸੰਸਥਾ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹਨ। ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀ ਕਾਰਵਾਈ ਸੀਵਿਯਾਨਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਨਜ਼ੂਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸੰਸਥਾ ਦੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਖੁਦਮੁਖਤਿਆਰੀ ਵਿੱਚ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਕੱਲੇ ਸਟਾਫ਼ ਦੇ ਦੁਖੀ ਮੈਂਬਰ ਦੁਆਰਾ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪੀਲ ਜਾਂ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਜਾਂ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਵੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਰੇ ਸੀਜੇ ਨੇ ਸੇਂਟ ਜੇਵੀਅਰਜ਼ ਕੋਲ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿਚ ਦੱਸਿਆ ਸੀ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਕੋਰਸ ਇਹ ਕਾਰਵਾਈ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਦਾ ਇੱਕ ਅਖਾੜਾ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸੰਸਥਾ ਨੂੰ ਅਣਗਿਣਤ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰੇਗੀ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੰਸਥਾ ਦੀ ਵਿਦਿਅਕ ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰੇਗੀ ਅਤੇ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਨਵਾਂ ਖੇਤਰ ਤਿਆਰ ਕਰੇਗੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਸ਼ੁੱਧ ਸਿੱਖਿਆਵਾਦੀ ਮਾਹੌਲ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕੱਢੇਗੀ ਜਿਸ ਲਈ ਉਹ ਸਨ। ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ. ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ, ਅਜਿਹਾ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਜੋ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਸੰਸਥਾਪਕਾਂ ਦੇ ਇਰਾਦਿਆਂ ਦੇ ਉਲਟ ਚੱਲਦਾ ਹੋਵੇ।"

(14) ਫਰੈਂਕ ਐਬਨੀ ਪਬਲਿਕ ਸਕੂਲ ਇੰਪਲਾਈਜ਼ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ ਹੋਰ (17) ਵਿੱਚ। ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦਿੱਲੀ ਸਕੂਲ ਸਿੱਖਿਆ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 10 ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। 1973 (ਛੋਟੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਐਕਟ) ਕਿ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਸਕੂਲਾਂ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੇ ਤਨਖਾਹ ਅਤੇ ਭੱਤੇ ਦੇ ਸਕੇਲ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਚਲਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਸਕੂਲਾਂ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ, ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਵਿਦਿਅਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 8 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਦੇ ਪ੍ਰੋ ਵਿਸ਼ਟੀਕੋਣ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਬਰਖਾਸਤਗੀ, ਹਟਾਉਣ ਵਿੱਚ ਕਟੌਤੀ ਲਈ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਦੀ ਪੂਰਵ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ।

(17) ਏਆਈਆਰ 1987 ਐਸਸੀ 311.

ਕਿਸੇ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਸਕੂਲ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੀ ਸੇਵਾ ਬਰਖਾਸਤ ਕਰਨ ਦਾ ਦਰਜਾ ਜਾਂ ਜੁਰਮਾਨਾ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 30(1) ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਵਜੋਂ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸੈਕਸ਼ਨ 8 ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (3) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਡਿਸ ਮਿਸਲ ਆਦਿ ਦੇ ਜੁਰਮਾਨੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਵਾਲੇ ਸਕੂਲ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਕਿਸੇ ਵਿਭਾਗੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੂੰ ਸੀ। ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਦੁਆਰਾ ਮੁਅੱਤਲੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 8 ਦੇ ਉਪ-ਧਾਰਾ (4) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਮੰਨ ਕੇ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ (i) ਪੂਰਵ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਸੀ; (ii) ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਸੀ ਜੇਕਰ ਮੁਅੱਤਲੀ ਲਈ ਢੁਕਵੇਂ ਅਤੇ ਵਾਜਬ ਕਾਰਨ ਸਨ। ਦਿੱਲੀ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 12 ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਜੋ ਕਿ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਫਰਕ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਨੂੰ ਪੱਖਪਾਤੀ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

(15) ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਵਾਈ. ਬੇਕਲਾਮਾ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ ਹੋਰ (18) ਵਿੱਚ , ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨਿਰਪੱਖ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਨੁਸਖੇ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਦਿੱਲੀ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਜੋ ਸਿੱਖਿਆ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਪੂਰਵ ਆਗਿਆ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਅਧਿਆਪਕ ਨੂੰ ਮੁਅੱਤਲ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ।

(16) ਵਿੱਚ , ਸੇਂਟ ਐਥਨੀਜ਼ ਕਾਲਜ, ਸ਼ਿਲਾਂਗ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਰੇਵ . ਪਾਲ, ਸ਼ਿਲਾਂਗ ਈਸਟ ਖਾਸੀ ਹਿਲਜ਼ (19) ਦੇ ਪੇਟਾ, ਸੇਲੇਸੀਅਨ ਕਲੀਸਿਯਾ ਦੁਆਰਾ ਚਲਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਸੇਂਟ ਐਥਨੀਜ਼ ਕਾਲਜ ਦੇ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ, ਇੱਕ ਕੈਥੋਲਿਕ ਧਾਰਮਿਕ ਸੋਸਾਇਟੀ, ਇੱਕ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਸੰਸਥਾ, ਦਾ ਤਬਾਦਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਇੱਕ ਅਧਿਆਪਕ ਵਜੋਂ ਤਾਇਨਾਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਉਸਨੇ ਤਬਾਦਲੇ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਇੱਕ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਉਸਦੇ ਕੋਲ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਦੇ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਰਹਿਣ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨੀ, ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਤਬਾਦਲੇ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਤੋਂ ਹਟਾਉਣ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਸੀ ਅਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਜਾਂ ਉਸਨੂੰ ਦੱਸੇ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਨ ਦਿਖਾਉਣ ਦਾ ਇੱਕ ਮੌਕਾ. ਸਿਖਰਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ (ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ) ਨੂੰ ਤਬਾਦਲੇ ਦੇ ਪੁਰ ਪੋਰਟ ਆਰਡਰ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਸੁਣਵਾਈ ਦਾ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ , ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਸਦੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਾਲਜ ਨੂੰ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ (ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ) ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਉਸ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਨ ਦਿਖਾਉਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਉਸ ਨੂੰ ਸੁਣਵਾਈ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਨਵੇਂ ਸਿਰੇ ਤੋਂ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਗਲਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਕੀ ਉਹ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ' ਤੇ ਵੀ ਲਾਗੂ

ਹੋਣਗੇ।

(17) ਏਪੀ ਬਿਹਾਰ ਕ੍ਰਿਸਚੀਅਨ ਸਕੂਲਜ਼ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ (20) ਵਿੱਚ। ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਵੈਧਤਾ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ

(18) ATR 1987 SC 1210.

(19) ATR 1988 SC 2005.

(20) ਏ.ਟੀ.ਪੀ. 1980 SC 305.

ਬਿਹਾਰ ਗੈਰ-ਸਰਕਾਰੀ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਕੂਲ (ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਅਤੇ ਨਿਯੰਤਰਣ) ਐਕਟ, 1982 ਦੇ ਤਹਿਤ। ਇਸ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਸਕੂਲ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਨੂੰ ਸਕੂਲ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਕਰਨਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਲੱਗਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰਨ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਇਹ ਕੰਟਰੋਲ ਸੌਂਪ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਤੇ ਰਾਜ ਨੂੰ ਸੰਸਥਾ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧਨ। ਇਸ ਐਕਟ ਨੂੰ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ 'ਤੇ ਘੱਟ-ਗਿਣਤੀ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਣ ਲਈ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਸਮਰੱਥ ਕਾਨੂੰਨ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਧਾਰਾ 30(1) ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸੈਕਸ਼ਨ 18(3) ਘੱਟਗਿਣਤੀ ਸਕੂਲ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਦੇਣ ਲਈ ਨਿਯਮ ਅਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ ਤੈਅ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕੁਦਰਤ ਵਿਚ ਰੈਗੂਲੇਟਰੀ ਮਨੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਜੋ ਸਿੱਖਿਆ ਵਿਚ ਉੱਤਮਤਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਵਿਚ ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਅਨੁਛੇਦ 30(1) ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ। ਸੀਵਧਾਨ.

(18) ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਸੇਂਟ ਜੋਸੇਫ ਟੀਚਰਜ਼ ਟ੍ਰੇਨਿੰਗ ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਅਤੇ ਹੋਰ (21) ਵਿੱਚ, ਸਿਖਰਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਰਾਜ ਨੂੰ ਵਿਦਿਅਕ ਉੱਤਮਤਾ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਰੈਗੂਲੇਟਰੀ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਜੋ ਮਾਨਤਾ ਨਹੀਂ ਮੰਗਦੀਆਂ ਉਹ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਅਨੁਸਾਰ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਸੁਤੰਤਰ ਹਨ, ਪਰ ਜੇਕਰ ਅਜਿਹੀ ਸੰਸਥਾ ਰਾਜ ਤੋਂ ਮਾਨਤਾ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਦੇਣ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ! ਮਾਨਤਾ, ਅਰਥਾਤ, ਪ੍ਰੀਖਿਆ, ਅਧਿਐਨ ਦੇ ਕੋਰਸ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਬੰਧਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਿਲੇਬਸ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਲਈ। ਇਸ ਨੂੰ ਰਾਜ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇਣ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਪਛਾਣ ਦੇ ਜਾਂ ਅਜਿਹੀ ਮਾਨਤਾ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਪਬਲਿਕ ਇਮਤਿਹਾਨਾਂ ਵਿਚ ਬੈਠਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਵੇ।

(19) ਸੇਂਟ ਸਟੀਫਨ ਕਾਲਜ, ਆਦਿ ਬਨਾਮ ਦਿੱਲੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਆਦਿ ਵਿੱਚ <(22), ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸਵਾਲ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਕੋਈ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਸੰਸਥਾ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਸਰਕੂਲਰ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪਾਬੰਦ ਹੈ ਜੋ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਕਾਲਜ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਦਾਖਲਾ ਦੇਵੇਗਾ। ਯੋਗਤਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿੱਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੁਆਰਾ

ਪ੍ਰਾਪਤ ਅੰਕਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤਤਾ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਜਾਂ ਇੰਟਰਵਿਊ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਾਲਜ ਦਾ ਆਪਣਾ ਦਾਖਲਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਾਲਜ ਦਾਖਲਾ ਦੇਣ ਲਈ ਆਪਣੇ ਮਾਪਦੰਡ ਤਿਆਰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਵਿੱਤੀ ਸਹਾਇਤਾ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 30 ਦੇ ਤਹਿਤ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ। ਇਸ ਸਵਾਲ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦਿਆਂ ਕਿ ਕੀ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦੇਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ

(21) 1991 (2) SLR 605.

(22) AIK 1992 SC 1630.

ਵਿਦਿਅਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਘੱਟ-ਗਿਣਤੀ ਚਰਿੱਤਰ (ਉਸ ਦੇ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਸਟੈਂਡਰਡ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਹੋਣ ਦੇ ਅਧੀਨ) ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਲਈ ਆਪਣੇ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦੇਣ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ, ਪਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਦਾਖਲੇ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਲਈ ਸਾਲਾਨਾ ਦਾਖਲੇ ਦੇ 50 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ। ਭਾਈਚਾਰਾ। ਦੂਜੇ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦਾ ਦਾਖਲਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

(20) ਕੰਨਿਆ ਮਹਾਂ ਵਿਦਿਆ ਦੀ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ, ਜੂਲੀਅੰਦੂਰ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ (23) ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਹੱਦ ਤੱਕ ਵਿਚਾਰਧਾਰਕ ਮਾਮਲੇ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲਿਆ। ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇੱਕ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ ਰਾਜ ਜਾਂ ਹੋਰ ਵਿਧਾਨਕ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰੂਨੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਜਾਂ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦੇਣ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਰਾਜ ਨਿਸ਼ਚਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਦਿਅਕ ਮਿਆਰ ਦੀ ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਤ ਕਰਨ ਲਈ ਰੈਗੂਲੇਟਰੀ ਉਪਾਅ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਉਦੇਸ਼। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਰਾਜ ਜਾਂ ਹੋਰ ਅਥਾਰਟੀ, ਰੈਗੂਲੇਟਰੀ ਉਪਾਵਾਂ ਦੀ ਆੜ ਵਿੱਚ, ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਖੁਦਮੁਖਤਿਆਰੀ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦੀ। ਇਸ 'ਤੇ ਅਮਲ ਕਰਦਿਆਂ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਆਫ ਪਬਲਿਕ ਇੰਸਟ੍ਰਕਸ਼ਨ (ਕਾਲਜਜ਼) ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ 'ਚ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਨੂੰ ਬਰਖਾਸਤ ਕਰਨ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਐਫੀਲੀਏਟਿਡ ਕਾਲਜਿਜ਼ (ਸਿਕਿਉਰਿਟੀ ਆਫ ਸਰਵਿਸ ਆਫ ਟੀਚਰਜ਼) ਐਕਟ, 1974 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 30 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਵਿੱਚ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸੰਸਥਾ ਮਾਨਤਾ ਦੀ ਸ਼ਰਤ ਅਤੇ ਉਪਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪਾਬੰਦ ਹੋਵੇਗੀ ਜੋ ਅਧਿਐਨ ਦੇ ਕੋਰਸਾਂ, ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ, ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ, ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਸਫਾਈ ਲਈ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਯੋਗਸ਼ਾਲਾ ਲਈ ਸਹੂਲਤਾਂ

ਨੂੰ ਨਿਯਮਤ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਸਿੱਖਿਆ ਵਿੱਚ ਮਾਨਤਾ, ਇਕਸਾਰਤਾ ਅਤੇ ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਲਈ ਰੈਗੂਲੇਟਰੀ ਉਪਾਅ ਅਤੇ ਇਸਲਈ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਇੰਟਰਵੇਇਰਿਸ ਐਕਟ, 30। ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਆਦਿ ਲਈ ਅਪਣਾਈ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਘੱਟ-ਗਿਣਤੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਿਰਧਾਰਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਾ ਕਰਨ ਦੇ ਕਾਰਨ ਸਥਾਈ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਦੀ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। .

(21) ਐਸ.ਐਮ.ਡੀ.ਆਰ.ਐਸ.ਡੀ. ਕਾਲਜ ਸੋਸਾਇਟੀ , ਪਠਾਨਕੋਟ ਬਨਾਮ ਦੀ ਡਾਇਰ ਆਫ ਪਬਲਿਕ ਇੰਸਟ੍ਰਕਸ਼ਨਜ਼ (ਕਾਲਜ), ਪੰਜਾਬ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ (241. ਸਿੱਖਿਅਤ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਜਾਂ ਹਟਾਉਣ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ

(23) 1986 (2) SLR 415.

(24) 1988 (1) SLR 229.

ਇਰੈਕਟਰ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਅਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣ ਜਾਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਨਾਰਾਜ਼ ਹੈ, ਕਾਲਜ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 30 ਦੀ ਅਤਿ ਉਲੰਘਣਾ ਹੈ। ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ 1987 ਦੇ ਐਲਪੀਏ ਨੰਬਰ 237 ਵਿੱਚ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। SMDRSD ਕਾਲਜ ਸੋਸਾਇਟੀ ਬਨਾਮ ਕੇਐਲ ਸਾਗਰ ਦੀ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਕਮੇਟੀ ਅਤੇ ਲੈਟਰ^ ਪੇਟੈਂਟ ਬੈਂਚ ਨੇ 24 ਸਤੰਬਰ, 1991 ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇਖਿਆ: -

ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਅਤੇ ਸਬੰਧਤ ਅਪੀਲਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 30(1) ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 4 ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦਾ ਨਜ਼ਰੀਆ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਸਵਾਲ ਸਿਰਫ ਅਕਾਦਮਿਕ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਢੁਕਵੀਂ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਅੰਦੋਲਨ ਕਰਨ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

"ਉਸ ਪੱਖ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਿੱਖਿਅਤ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਮੁਕੱਦਮੇ ਲਈ ਨਹੀਂ ਬੰਨ੍ਹਣਗੀਆਂ ਅਤੇ ਇਸ ਪੱਖ ਵਿੱਚ ਰਾਏ ਦੇ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।"

ਇਸ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ, ਸਿੱਖਿਅਤ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 30 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਕੋਈ ਨਤੀਜਾ

ਨਹੀਂ ਨਿਕਲਦਾ ਅਤੇ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕੋਈ ਚੰਗਾ ਕਾਨੂੰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ।

(22) ਸੈਕਸ਼ਨ 4 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਪੰਜਾਬ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਸੰਖੇਪ ਸਮੀਖਿਆ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਦੀ ਪੂਰਵ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਰੈਂਕ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਬਿਨਾਂ ਟਾਈਮ ਸਕੇਲ ਤੋਂ ਬਰਖਾਸਤ, ਹਟਾਇਆ ਜਾਂ ਘਟਾਇਆ ਨਹੀਂ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹ ਦਰਸਾਏਗਾ ਕਿ ਇਹ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਦੀਆਂ ਉਚਿਤ ਸਥਿਤੀਆਂ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਅਤੇ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨਿਰਪੱਖ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਬਣਾਏ ਗਏ ਹਨ। ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਰਾਖੀ ਲਈ ਗਿਣੀਆਂ ਗਈਆਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਕਾਰਜਕਾਲ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦੀਆਂ ਅਸਾਮੀਆਂ ਲਈ ਯੋਗ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਅਜਿਹੀ ਵਿਵਸਥਾ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਰਾਸ਼ਾ ਦੇ ਸੰਭਾਵੀ ਕਾਰਨ ਨੂੰ ਵੀ ਖਤਮ ਕਰੇਗੀ। ਇਸ ਮੰਤਵ ਲਈ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਹ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 30(1) ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਨਹੀਂ ਕਰਨਗੇ। ਹਦਾਇਤਾਂ, ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ, ਸਿਹਤ, ਸਵੱਛਤਾ, ਨੈਤਿਕਤਾ, ਜਨਤਕ ਵਿਵਸਥਾ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਦੇ ਅਸਲ ਹਿੱਤਾਂ ਵਿੱਚ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਅਜਿਹੇ ਨਿਯਮ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਪਦਾਰਥ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਨਹੀਂ ਹਨ

ਜੋ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 30 ਦੇ ਤਹਿਤ ਗਰੰਟੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਸਹੀ ਕੰਮਕਾਜ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਦੇ ਹਨ। [ਪੰਨਾ 1421-22 'ਤੇ ਸੇਂਟ ਜੇਵੀਅਰਜ਼ ਕਾਲਜ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਪੰਨਾ ਦੇ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਨਿਰੀਖਣ ਵੇਖੋ],

(23) ਦਿੱਲੀ ਸਕੂਲ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1973 ਦੇ ਲਗਭਗ ਇੱਕੋ ਜਿਹੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਜੋ ਪੰਜਾਬ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4(1) ਦੀ ਤਰਜ਼ 'ਤੇ ਹਨ, ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਫ੍ਰੈਂਕ ਐਂਥਨੀ ਪਬਲਿਕ ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ। ਸਕੂਲ ਇੰਪਲਾਈਜ਼ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ ਹੋਰ (25)। ਦਿੱਲੀ ਐਕਟ ਦਾ ਸੈਕਸ਼ਨ 10 ਜੋ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਸਕੂਲ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੇ ਤਨਖਾਹ ਅਤੇ ਭੱਤੇ, ਮੈਡੀਕਲ ਸਹੂਲਤਾਂ, ਪੈਨਸ਼ਨ, ਗ੍ਰੈਜੂਏਟੀ, ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਫੰਡ ਅਤੇ ਹੋਰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਲਾਭਾਂ ਦੇ ਸਕੇਲ ਸਬੰਧਤ ਦਰਜੇ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ। ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਚਲਾਏ ਜਾਂਦੇ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ। ਸੈਕਸ਼ਨ 12 ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਚੈਪਟਰ IV ਦੇ ਉਪਬੰਧ (ਸੈਕਸ਼ਨ 8 ਤੋਂ 11 ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ) ਕਿਸੇ ਗੈਰ-ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਸਕੂਲ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ। ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਸਕੂਲਾਂ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਸਕੂਲਾਂ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰੈਕ ਐਂਥਨੀ ਪਬਲਿਕ ਸਕੂਲ ਦੇ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਨਾਲੋਂ ਵੱਧ ਤਨਖਾਹਾਂ ਮਿਲ ਰਹੀਆਂ ਸਨ। ਫਰੈਂਕ ਐਂਥਨੀ ਪਬਲਿਕ ਸਕੂਲ ਇੰਪਲਾਈਜ਼ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਨੇ ਦਿੱਲੀ ਐਕਟ ਦੀ

ਧਾਰਾ 12 ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਦਿੱਲੀ ਐਕਟ ਦੇ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਸੀ। ਸੈਕਸ਼ਨ 12 ਜਿਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਇਸ ਨੇ ਗੈਰ-ਸਹਾਇਕ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 10 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਪੱਖਪਾਤੀ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰਾ 16 ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣਾ ਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਹੋਵੇਗਾ: -

“ਨੌ ਜੱਜਾਂ ਦੀ ਬੈਂਚ ਦਾ ਗਠਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਹੋਰ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜਾਂ ਨੇ ਵੀ ਇਹੋ ਨਜ਼ਰੀਆ ਦਰਸਾਇਆ ਹੈ। ਕੇਰਲ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਬਿੱਲ, (ਏ.ਐਲ.ਆਰ. 1958 ਐਸ.ਸੀ. 956) ਦੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੀ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦਾ ਇਲਾਜ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਸਨ, ਜੋ ਕਿ ਬੀਮਾਰ ਤਨਖਾਹ ਵਾਲੇ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਰਾਸ਼ਟਰ ਦੀ ਸੇਵਾ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਲੱਗੇ ਹੋਏ ਸਨ। ਨਿਰੀਖਣ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਵਿਦਿਅਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਪਰ ਉਹ ਕੋਈ ਫਰਕ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਕਿਉਂਕਿ ਸਹਾਇਤਾ, ਅਸੀਂ ਦੇਖਿਆ ਹੈ, ਅਨੁਛੇਦ 30(1) ਦੁਆਰਾ ਗਾਰੰਟੀਸ਼ੁਦਾ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਸਮਰਪਣ ਦੀ ਸ਼ਰਤ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕੇਰਲ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਮਦਰ ਪ੍ਰੋਵਿੰਸ਼ੀਅਲ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇੱਕ ਹੱਦ ਤੱਕ ਰਾਜ ਨਿਯੰਤ੍ਰਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ

ਏਆਈਆਰ 1987 ਐਸਸੀ

311 ਧਿਆਪਕਾਂ ਦੀ ਨੌਕਰੀ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਆਲ ਸੇਂਟਸ ਹਾਈ ਸਕੂਲ ਬਨਾਮ ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੀ ਸਰਕਾਰ (27), ਚੰਦਰਚੂੜ, ਸੀਜੇ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਿਸੇ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਵਿਦਿਅਕ ਮਿਆਰਾਂ ਦੀ ਸਾਂਭ-ਸੰਭਾਲ ਲਈ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਕਾਬਲ ਸਟਾਫ਼ ਹੈ ਅਤੇ, ਇਸਲਈ, ਸੇਵਾ ਦੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਸਟਾਫ਼ ਲਈ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਯੋਗਤਾਵਾਂ, ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਤਨਖਾਹ-ਸਕੇਲ, ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਹੱਕਦਾਰਤਾ, ਸੇਵਾ ਦੇ ਹੋਰ ਲਾਭ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਉਪਾਅ ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਹਟਾਏ ਜਾਂ ਬਰਖਾਸਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਜਾਂ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਇੱਕ ਰੈਗੂਲੇਟਰੀ ਚਰਿੱਤਰ ਦੇ ਪ੍ਰਵਾਨਯੋਗ ਉਪਾਅ ਸਨ। ਕੈਲਾਸਮ, ਜੇ. ਨੇ ਲਗਭਗ ਇੱਕੋ ਜਿਹੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਇਹੀ ਵਿਚਾਰ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਲਈ ਅਸੀਂ ਦਿੱਲੀ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 10 ਨੂੰ ਮੰਨਦੇ ਹਾਂ ਜੋ ਇਹ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਸਕੂਲ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੇ ਤਨਖਾਹ ਅਤੇ ਭੱਤੇ, ਮੈਡੀਕਲ ਸਹੂਲਤਾਂ, ਪੈਨਸ਼ਨ, ਗ੍ਰੈਜੂਏਟੀ, ਪ੍ਰਾਵੀਡੈਂਟ ਫੰਡ ਅਤੇ ਹੋਰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਲਾਭਾਂ ਦੇ ਸਕੇਲ ਉਹਨਾਂ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ। ਉਚਿਤ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਚਲਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ ਸਬੰਧਤ ਸਥਿਤੀ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀ ਅਤੇ ਜੋ ਅੱਗੇ ਲੋੜਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਧੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਇੱਕ ਅਨੁਮਤੀਯੋਗ ਨਿਯਮ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਯੋਗ ਸਟਾਫ਼ ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕਰਨਾ

ਹੈ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਵਿਦਿਅਕ ਸੰਸਥਾ ਦੀ ਉੱਤਮਤਾ 'ਤੇ ਹੈ। ਇਹ ਇੱਕ ਪ੍ਰਤੀ ਮਿਸਬਲ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ ਹੈ ਜੋ ਕਲਾ ਦੁਆਰਾ ਗਰੰਟੀਸ਼ੁਦਾ ਮੌਲਿਕ ਅਧਿਕਾਰ ਤੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਵਿਘਨ ਨਹੀਂ ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ। 30(1) ਘੱਟਗਿਣਤੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵਿਦਿਅਕ ਅਦਾਰਿਆਂ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਕਰਨ ਲਈ। ਇਸ ਲਈ, ਜਿਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਸੈਕਸ਼ਨ 12 ਸੈਕਸ਼ਨ 10 ਨੂੰ ਗੈਰ-ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਘੱਟ-ਗਿਣਤੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਲਈ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੱਖਪਾਤੀ ਹੈ।

ਸੈਕਸ਼ਨ 4(1), 4(2), 5, 6; 7 ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਐਕਟ ਦਿੱਲੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 8(2), 8(3), 8(4), 8(5), 9, 10 ਅਤੇ 11 ਦੇ ਨਾਲ ਲਗਭਗ ਇੱਕੋ ਜਿਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਹੇਠਾਂ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ: -

Punjab Act

Om. Parkash Arora v. The Presiding Officer, College & School 31
Tribunal & others (G. R. Majithia, J.)

6. *Suspension of employees.*—

may be made in this behalf, no employee shall be dismissed, removed or reduced either in within a time scale nor shall

ਪੰਜਾਬ ਐਕਟਿਵਿਲੀ ਐਕਟ

his services be otherwise terminated except with the prior approval of the Director.

5. (2) Any employee who is dismissed, removed or reduced either in rank or within a time scale under sub-section (1) may, within three months from the date of communication to him of the order of such dismissal, removal or reduction, appeal against such order to School Tribunal.

4. *Suspension of employees.*— No employee shall be kept under suspension for a period *exceeding six months* without prior approval of the Director.

ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਦੀ ਡਰਾਇਰ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਉਹ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਮੁਅੱਤਲੀ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ:

8. (2) Subject to any ^{Delhi Act} rule that

may be made in this behalf, no employee of a recognised private school shall be dismissed, removed or reduced in

ਰੈਂਕ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਸ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਦੀ ਪੂਰਵ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਮਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

(3) ਕਿਸੇ ਪੁਨਰ -ਪ੍ਰਾਪਤ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਸਕੂਲ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਬਰਖਾਸਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਦੁਬਾਰਾ - ਤਬਦੀਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਰੈਂਕ ਵਿੱਚ ਘਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਡਿਸ ਮਿਸਲ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਸੰਚਾਰ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ, ਰੈਂਕ ਵਿੱਚ ਮੁੜ ਕਟੌਤੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪੀਲ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ 11 ਅਧੀਨ ਗਠਿਤ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਹੁਕਮ।

(4) ਜਿੱਥੇ ਕਿਸੇ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਸਕੂਲ ਦੀ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਕਮੇਟੀ ਆਪਣੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਮੁਅੱਤਲ ਕਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ

ਰੱਖਦੀ ਹੈ, ਅਜਿਹੇ ਇਰਾਦੇ ਬਾਰੇ

ਬਜ਼ਰਤੇ ਕਿ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਕਮੇਟੀ

ਕਿਸੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਾਲ ਅਤੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਦੀ ਪੂਰਵ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਮੁਅੱਤਲ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੇਕਰ ਇਹ ਤਸੱਲੀਬਖਸ਼ ਹੈ ਕਿ ਘੋਰ ਦੁਰਵਿਹਾਰ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਇਸ ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ, ਅਜਿਹੀ ਤੁਰੰਤ ਮੁਅੱਤਲੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਐਕਟ

6. ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਆਚਾਰ ਸੰਹਿਤਾ - ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।—
- ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 9 ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਿਰਧਾਰਤ ਆਚਾਰ ਸੰਹਿਤਾ:
- ਬਸ਼ਰਤੇ ਅੱਗੇ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਵੀ ਤੁਰੰਤ ਮੁਅੱਤਲ ਪੈਨਸ਼ਨ ਮੁਅੱਤਲੀ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ - ਪੰਦਰਾਂ ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਲਈ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਰਹੇਗੀ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਇਹ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਅਤੇ ਉਸ ਦੁਆਰਾ - ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ

ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ।

8. ਕਿਸੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਮੁਅੱਤਲ ਕਰਨ ਜਾਂ ਤੁਰੰਤ ਮੁਅੱਤਲ ਕਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ, ਜੇਕਰ ਉਹ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਮੁਅੱਤਲੀ ਲਈ ਢੁਕਵੇਂ ਅਤੇ ਵਾਜਬ ਆਧਾਰ ਹਨ, ਤਾਂ ਅਜਿਹੀ ਮੁਅੱਤਲੀ ਪੈਨਸ਼ਨ ਨੂੰ ਉਸਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ। .
9. ਆਚਾਰ ਸੰਹਿਤਾ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।—

ਹਰੇਕ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਆਚਾਰ ਸੰਹਿਤਾ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜੋ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਆਚਾਰ ਸੰਹਿਤਾ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਉਪਬੰਧ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਨ 'ਤੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਅਜਿਹੀ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਹਰੇਕ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਆਚਾਰ ਸੰਹਿਤਾ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜੋ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਆਚਾਰ ਸੰਹਿਤਾ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਉਪਬੰਧ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਨ 'ਤੇ, ਕਰਮਚਾਰੀ ਅਜਿਹੀ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ ਐਕਟ

7. ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀਆਂ ਤਨਖਾਹਾਂ।

ਕਿਸੇ ਵੀ ਗੱਲ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ , ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦਾ ਤਨਖਾਹ ਅਤੇ ਮਹਿੰਗਾਈ ਭੱਤੇ ਦਾ ਪੈਮਾਨਾ ਰਾਜ - ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਚਲਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ ਮੁੱਖ ਜਵਾਬਦੇਹੀ ਅਸਾਮੀਆਂ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ :

ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਦੇ ਤਨਖਾਹ ਅਤੇ ਮਹਿੰਗਾਈ ਭੱਤੇ ਦੇ ਸਕੇਲ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਚਲਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ ਸਬੰਧਤ ਅਸਾਮੀਆਂ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨਾਲੋਂ ਘੱਟ ਹਨ , ਤਾਂ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਸਬੰਧਤ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਇਸ ਨੂੰ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਵੇਗਾ। ਅਜਿਹੇ em ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ।

ਦਿੱਲੀ ਐਕਟ

10. ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀਆਂ ਤਨਖਾਹਾਂ।

(1) ਕਿਸੇ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ

ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਸਕੂਲ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੇ ਤਨਖਾਹ ਅਤੇ ਭੱਤੇ, ਮੈਡੀਕਲ ਸਹੂਲਤਾਂ, ਪੈਨਸ਼ਨ, ਗ੍ਰਾ ਟਿਊਟੀ, ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਫੰਡ ਅਤੇ ਹੋਰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਲਾਭਾਂ ਦਾ ਸਕੇਲ ਉਚਿਤ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਚਲਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ ਸਬੰਧਤ ਸਥਿਤੀ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। :

ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਸਕੂਲ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀ ਤਨਖਾਹ ਅਤੇ ਭੱਤੇ, ਮੈਡੀਕਲ ਸਹੂਲਤਾਂ , ਪੈਨਸ਼ਨ, ਗ੍ਰੈਚੁਟੀ, ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਫੰਡ ਅਤੇ ਹੋਰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਲਾਭਾਂ ਦੇ ਸਕੇਲ, ਸਕੂਲ ਦੁਆਰਾ ਚਲਾਏ ਜਾਂਦੇ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ ਸਬੰਧਤ ਦਰਜੇ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਤੋਂ ਘੱਟ ਹੋਣ। ਉਚਿਤ ਅਥਾਰਟੀ, ਉਚਿਤ ਅਥਾਰਟੀ , ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਅਜਿਹੇ ਸਕੂਲ ਦੀ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਵੇਗੀ ਕਿ ਉਹ ਉਚਿਤ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਚਲਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ ਸਬੰਧਤ ਦਰਜੇ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੇ ਪੱਧਰ ਤੱਕ ਇਸ ਨੂੰ ਲਿਆਉਣ ਲਈ :

ਅੱਗੋਂ ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਨਾਲ comoly ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲਤਾ ਹੋਵੇਗੀ

ਪੰਜਾਬ ਐਕਟ

ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੋਈ ਵੀ ਅਸਾਮੀ ਖਾਲੀ
ਹੁੰਦੀ ਹੈ

ਦਿੱਲੀ ਐਕਟ

ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਾ ਕਰਨ ਵਾਲਾ
ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 4 ਦੇ
ਉਪਬੰਧ ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ ਲਾਗੂ
ਹੋਣਗੇ।

8. ਸਕੂਲ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ.

(1) ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ , ਅਧਿਸੂਚਨਾ
ਦੁਆਰਾ , ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ
ਲਈ ਅਜਿਹੇ ਖੇਤਰ ਲਈ ਇੱਕ ਜਾਂ
ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਕੂਲ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲਾਂ ਦਾ
ਗਠਨ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਅਜਿਹੇ
ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ
ਹਨ।

(2) ਇੱਕ ਸਕੂਲ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਵਿੱਚ
ਸਿਰਫ਼ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ
ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਤੀ
ਪੱਤਰ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਵੇਗਾ ।

(3) ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਕਿਸੇ ਸਕੂਲ
ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਧਿਕਾਰੀ
ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਯੋਗ ਨਹੀਂ
ਹੋਵੇਗਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਹ ਹਾਈ ਕੋਰਟ
ਦਾ ਜੱਜ ਜਾਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦਾ
ਅਧਿਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਾਂ ਉਹ ਕਿਸੇ -
ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੇ ਰੈਂਕ ਤੋਂ
ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਹੈ।

(4) - - - -

(5) ਪ੍ਰੀਜ਼ਾਈਡਿੰਗ ਅਫਸਰ ਦੇ
ਦਫਤਰ ਵਿੱਚ ਅਸਥਾਈ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰੀ

(2) .....

11. ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ.

(1) ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕ, ਅਧਿਸੂਚਨਾ
ਦੁਆਰਾ, ਇੱਕ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦਾ
ਗਠਨ ਕਰੇਗਾ, ਜਿਸਨੂੰ "ਦਿੱਲੀ
ਸਕੂਲ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ" ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ
ਜਾਵੇਗਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ
ਵਿਅਕਤੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਵੇਗਾ:

ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ
ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਨਿਯੁਕਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ
ਜਾਵੇਗਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਹ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ
ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਦੇ ਨਿਆਂਇਕ
ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਨਾ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ।

(2) ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਅਸਥਾਈ
ਗੈਰਹਾਜ਼ਰੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ , ਪ੍ਰਧਾਨ
ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਦਫਤਰ ਵਿੱਚ ਕੋਈ
ਖਾਲੀ ਥਾਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ

ਪੰਜਾਬ ਐਕਟ

ਇੱਕ ਸਕੂਲ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਇਸ ਸੈਕਸ਼ਨ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਖਾਲੀ ਥਾਂ ਨੂੰ ਭਰਨ ਲਈ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਕਰੇਗੀ ਅਤੇ ਉਸ ਰਾਜ ਤੋਂ ਸਕੂਲ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਰੀ ਰੱਖੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਅਸਾਮੀ ਭਰੀ ਗਈ ਹੈ।

(6) §1 ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਸਕੂਲ ਟ੍ਰਾਈ ਬਿਊਨਲ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਸਟਾਫ ਨੂੰ ਉਪਲਬਧ ਕਰਵਾਏਗੀ ਜੋ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਇਸ ਦੇ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(7) ਸਕੂਲ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਾਰੇ ਖਰਚੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਸਹਿਣ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ।

(8) ਸਕੂਲ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਕੋਲ ਆਪਣੇ ਕਾਰਜਾਂ ਦੇ ਕਾਰਜਭਾਰ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਖੁਦ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤ੍ਰਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੋਵੇਗੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਹ ਸਥਾਨ ਜਾਂ ਸਥਾਨ ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਆਪਣੀਆਂ ਬੈਠਕਾਂ ਆਯੋਜਿਤ ਕਰੇਗਾ।

(9) ਸਕੂਲ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੂੰ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਤਰਜੀਹੀ ਅਪੀਲ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣਗੀਆਂ ਜੋ ਕੋਡ ਆਫ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ, 1908 ਦੁਆਰਾ

ਅਪੀਲ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਨਿਯਤ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ।

ਦਿੱਲੀ ਐਕਟ

ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦਾ, ਐਡਮਿਨਿਸਟ੍ਰੇਟਰ ਇਸ ਸੈਕਸ਼ਨ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਖਾਲੀ ਥਾਂ ਨੂੰ ਭਰਨ ਲਈ, ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਉਸ ਪੜਾਅ ਤੋਂ ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਰੀ ਰੱਖੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿਸ 'ਤੇ ਖਾਲੀ ਥਾਂ ਭਰੀ ਗਈ ਹੈ।

(3) ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਸਟਾਫ ਨੂੰ ਉਪਲਬਧ ਕਰਵਾਏਗਾ ਜੋ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਪਣੇ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਨਿਭਾਉਣ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਵੇ।

(4) ਸਾਰੇ ਖਰਚੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਕੌਨ ਸੋਲਿਡੇਟਿਡ ਫੰਡ ਵਿੱਚੋਂ ਅਦਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ।

(5) ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਕੋਲ ਆਪਣੇ ਕਾਰਜਾਂ ਦੇ ਸੰਚਾਲਨ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਖੁਦ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤ੍ਰਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੋਵੇਗੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਹ ਸਥਾਨ ਜਾਂ ਸਥਾਨ ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਆਪਣੀਆਂ ਬੈਠਕਾਂ ਰੱਖੇਗਾ।

(6) ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਪੀਲ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ, ਉਹੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਹੋਣਗੀਆਂ ਜੋ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ਾਬਤਾ, 1908,

5 ਦੁਆਰਾ ਅਪੀਲ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਨਿਯਤ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ।

ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਅਪੀਲ ਦੇ ਸੰਚਾਲਨ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਵੀ ਹੋਵੇਗੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਸਮਝਦਾ ਹੈ।

(10) : ਸੈਕਸ਼ਨ 4 ਦੇ ਅਧੀਨ

ਤਰਜੀਹੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸਕੂਲ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦਾ ਕੋਰਡਰ ਅੰਤਮ ਹੋਵੇਗਾ।

ot iS08 ਅਤੇ ਉਸ ਕੋਲ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ 'ਤੇ ਅਪੀਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਸੰਚਾਲਨ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਵੀ ਹੋਵੇਗੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਉਚਿਤ ਸਮਝਦਾ ਹੈ।

XX XX XX

(24) ਫਰੈਂਕ ਐਥਨੀ ਪਬਲਿਕ ਸਕੂਲ ਇੰਪਲਾਈਜ਼ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਦਿੱਲੀ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਧਾਰਾਵਾਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦੇ ਹੋਏ, ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰਾ 18 ਵਿੱਚ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇਖਿਆ: -

“ਕਈ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 8(2) ਨੂੰ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 8(3) ਧਾਰਾ 11 ਦੇ ਤਹਿਤ ਗਠਿਤ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਯਾਨੀ ਇੱਕ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਬਰਾਬਰ ਨਿਆਂਇਕ ਦਫ਼ਤਰ ਵਜੋਂ ਅਹੁਦਾ ਸੰਭਾਲਿਆ ਹੋਵੇ। ਅਪੀਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਭਾਗੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਨਹੀਂ, ਇੱਕ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਚਲਾਏ ਗਏ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੂੰ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਵਜੋਂ ਅਹੁਦਾ ਸੰਭਾਲਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਸ ਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਮਨਮਾਨੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ਾਬਤਾ ਅਧੀਨ ਅਪੀਲ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਾਂਗ ਹੀ ਕਰਨੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ। . ਅਪੀਲ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸੀਮਤ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੇ ਕੇਸਾਂ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਹੈ, ਅਰਥਾਤ, ਬਰਖਾਸਤਗੀ, ਮੁੜ-ਉਥਲ ਜਾਂ ਰੋਕ ਵਿੱਚ ਕਟੌਤੀ ਦੇ ਕੇਸਾਂ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਇੱਕ ਕਰਮਚਾਰੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਵਿਚਕਾਰ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਹਰ ਵਿਵਾਦ ਤੱਕ। ਅਪੀਲ ਦਾ ਸੀਮਤ ਅਧਿਕਾਰ, ਅਪੀਲ ਸੁਣਨ ਲਈ ਗਠਿਤ ਅਥਾਰਟੀ ਦਾ ਚਰਿੱਤਰ ਅਤੇ ਜਿਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਅਪੀਲੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਉਹ ਅਪੀਲ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਪ੍ਰੋਵਿਜ਼ਨ ਵਿਜ਼ਨ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਾਜਬ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਵਿੱਚ ਸਾਡਾ ਨਜ਼ਰੀਆ।”

ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਦਿੱਲੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 8 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ

Om. Parkash Arora v. The Presiding Officer, College & School 493
Tribunal & others (G. R. Majithia, J.)

ਨੇ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ। ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਸਕੂਲ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੀ ਬਰਖਾਸਤਗੀ, ਹਟਾਉਣ, ਚੈੱਕ ਵਿੱਚ ਕਟੌਤੀ ਜਾਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਲਈ ਸੈਕਸ਼ਨ 8 ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (2) ਬਾਰੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

ਟਾਇਲ ਗਰਾਉਂਡ ਯੂਆਈਐਲ ਐਨ ਮਾਈਨੇਰੀਆ ਵੈਨ ਡਾਈ ਰਿਗਨਟਸ ਓਆਈ ਡਾਈ ਮਾਈਨੇਰੀਟੀਜ਼ ਆਰਟੀਕਲ ou\ਆਈਜੇ ਓਆਈ ਦੇ ਤਹਿਤ। ਮੈਨੂੰ ਈਓਨ ਆਤਨ ਉਉ.

(35) ਦਿੱਲੀ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਜਾਂ ioeeuon o or die ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, aptm wourt neid tnu: -

“ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਸੈਕਸ਼ਨ 8(1), 8(3), 8(4) ਅਤੇ 8(5) ਕਿਸੇ ਵੀ ਐਨਜੀਐਮ ਓਆਈ ਮਾਈਨੇਰੀਟੀਜ਼ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਦਿਅਕ ਅਦਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਘੇਰਾ ਨਹੀਂ ਪਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਧਾਰਾ 6(2), ਹਾਲਾਂਕਿ, ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵੇਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅਥਾਰਟੀਜ਼, ਘੱਟ-ਗਿਣਤੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਲਈ ਝੁੰਡ ਬਣੇ ਅਤੇ, ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰੇ। ਸੈਕਸ਼ਨ 9 ਫਿਰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ 14 ਜੋ ਗੈਰ-ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਸਕੂਲਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਸੈਕਸ਼ਨ 9 ਵਾਂਗ ਹੀ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸੈਕਸ਼ਨ 11 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਚੁੱਕੇ ਹਾਂ ਜਦੋਂ ਕਿ

ਸੈਕਸ਼ਨ 8(3) ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣਾ। ਇਸ ਲਈ, ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਮੰਨਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 12 ਜੋ ਅਧਿਆਇ IV ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਸਕੂਲਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਵਿਤਕਰੇ ਵਾਲੀ ਘਟਨਾ ਹੈ ਨਾ ਸਿਰਫ ਇਸ ਲਈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਧਾਰਾ 10 ਨੂੰ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਲਈ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਬਲਕਿ ਇਸ ਲਈ ਵੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਧਾਰਾ 8(1), 8 ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ। (3), 8(4), 8(5), 9 ਅਤੇ 11 ਗੈਰ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਲਈ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਇਹ ਕਿ ਸੰਸਦ ਨੇ ਧਾਰਾ 8 ਤੋਂ 11 ਨੂੰ ਧਾਰਾ 30(1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀਆਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਮੌਲਿਕ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ, ਇਸ ਤੱਥ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਅਧਿਆਇ IV ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਇਕ ਪਲ ਲਈ ਵੀ ਇਹ ਸੁਝਾਅ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਆਰਟੀਕਲ 30(1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਹੀ ਉਹ ਕੀਮਤ ਹੈ ਜੋ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਅਦਾ ਕਰਨੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ।

(26) ਸਾਡੀ ਚਰਚਾ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਨਿਕਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਡੀ ਸਕੂਲ ਸਿੱਖਿਆ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 12 ਜੋ ਅਧਿਆਇ IV ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਘੱਟ-ਗਿਣਤੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਪੱਖਪਾਤੀ ਅਤੇ ਬੇਕਾਰ ਹੈ, ਸਿਵਾਏ ਇਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਕਿ ਇਹ ਧਾਰਾ 8(2) ਨੂੰ ਗੈਰ-ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ। . ਇਸਲਈ, ਅਸੀਂ - ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਇੱਕ ਘੋਸ਼ਣਾ ਪੱਤਰ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਘ ਅਤੇ ਦਿੱਲੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਅਧਿਆਇ IV ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ [ਸੈਕਸ਼ਨ 8(2)1 ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ, "ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ। ਫ੍ਰੈਂਕ ਐਥਨੀ ਪਬਲਿਕ ਸਕੂਲ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਅਧਿਆਇ।

ਪੰਜਾਬ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 4 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਜਿਸ ਨੂੰ -

ਸਕੂਲ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੂੰ ਬਰਖਾਸਤ, ਮੁੜ ਬਦਲਿਆ ਜਾਂ ਘਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਨੂੰ ਰੋਕ ਜਾਂ ਟਾਈਮ ਸਕੇਲ ਦੇ ਅੰਦਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਪੀਲ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਉਸੇ 'ਤੇ ਬਰਕਰਾਰ ਹੈ। ਫਰੈਂਕ ਐਂਥਨੀ ਪਬਲਿਕ ਸਕੂਲ ਇੰਪਲਾਈਜ਼* ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਤਰਕ ਦੀ ਸਮਾਨਤਾ।

(27) ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਤੋਂ ਇਹ ਉਭਰ ਕੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 30 ਦੇ ਤਹਿਤ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀਆਂ ਨੂੰ ਭਾਵੇਂ ਧਰਮ ਜਾਂ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਹੋਣ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਪਸੰਦ ਦੇ ਵਿਦਿਅਕ ਅਦਾਰੇ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਬੁਨਿਆਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਰਾਜ ਨੂੰ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਰੈਗੂਲੇਟਰੀ ਕਾਨੂੰਨ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਸਿੱਖਿਆ ਦੀ ਉੱਤਮਤਾ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਉਪਬੰਧ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਗੇ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਉਪਾਅ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ। ਘੱਟ ਗਿਣਤੀਆਂ ਜੋ ਰਾਜ ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਦੁਆਰਾ ਚਲਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਵਿਦਿਅਕ ਅਦਾਰੇ ਦੀ ਮਾਨਤਾ ਨਹੀਂ ਮੰਗਦੀਆਂ ਹਨ, ਉਹ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਅਨੁਸਾਰ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਸੁਤੰਤਰ ਹਨ, ਪਰ, ਜੇਕਰ ਅਜਿਹੀ ਸੰਸਥਾ ਰਾਜ ਤੋਂ ਮਾਨਤਾ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਦੇਣ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ। ਅਤੇ ਉਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਸੰਸਥਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰੀਖਿਆ, ਅਧਿਐਨ ਦੇ ਕੋਰਸ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਬੰਧਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਿਲੇਬਸ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ।

(28) ਪੰਜਾਬ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 11 ਅਤੇ 12 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਕਿ ਉਹ ਪੰਜਾਬ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਸੰਚਾਲਿਤ ਸਕੂਲਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦੰਡਕਾਰੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ, ਰਿੱਟ ਪੇਟੀ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਉਲਟ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਖਾਸ ਚੁਣੌਤੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਤਿਓਨ ਇਹਨਾਂ ਸੈਕਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਣ ਵਾਲੇ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਸਬੂਤ 'ਤੇ ਅਸਧਾਰਨ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਸਿਰਫ਼ ਆਮ ਪ੍ਰਬੰਧ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਮੰਨਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਘੱਟ-ਗਿਣਤੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਦਿਅਕ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਬੰਧਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਸਹੀ ਕੰਮਕਾਜ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਲਈ ਵਰਤੀ ਜਾਣੀ ਸੀ। ਇਹਨਾਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੋ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਯਕੀਨੀ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਰੁਕਾਵਟ ਪਵੇਗੀ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ 30(1)।

(29) ਪੁੱਛੇ ਗਏ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:

ਘੱਟ-ਗਿਣਤੀਆਂ ਨੂੰ, ਭਾਵੇਂ ਧਰਮ ਜਾਂ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਵਿਦਿਅਕ ਅਦਾਰੇ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 30 (1) ਦੁਆਰਾ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਧਿਕਾਰ ਨਿਰਪੱਖ ਅਤੇ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ਰਤ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਾੜੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦਾ ਲਾਇਸੈਂਸ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ। ਰਾਜ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਧਾਨਕ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਘੱਟ-ਗਿਣਤੀ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਅੰਦਰੂਨੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਜਾਂ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦੇਣ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ

ਇਹ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਦਿਅਕ ਮਿਆਰਾਂ ਦੀ ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਤ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਯੰਤ੍ਰਕ ਉਪਾਅ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸੇਵਾ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਫਰੇਮ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਧਿਆਪਕ ਅਤੇ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਹੋਰ ਕਰਮਚਾਰੀ , ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਵਿੱਚ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ ਅਤੇ ਨਿਰਪੱਖਤਾ। ਸੈਕਸ਼ਨ 4 ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (1) ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਪੰਜਾਬ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਹਨ

ਸਟੇਫ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਨਿੱਜੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧਿਤ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸਕੂਲ ਦੇ ਰਿਗਟ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਬਣਾਏ ਗਏ ਮਨਜ਼ੂਰਸ਼ੁਦਾ ਨਿਯਮ। ਪੰਜਾਬ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਉਪਬੰਧ ਆਰਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀਆਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ 30(1)। ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਗੈਰ-ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (3) ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਇਸ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਬੇਲੋੜੀ ਹੈ ਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ 4 ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (1) ਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 30(1) ਦੇ ਉਲਟ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

(30) 11 ਨੇ ਸਕੂਲ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ 21 ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਦਿਆਂ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਪੀਲ ਅਯੋਗ ਸੀ। ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਬਰਕਰਾਰ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਕੂਲ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 30(1) ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਧਾਰਮਿਕ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਸੰਸਥਾ ਹੈ, ਧਾਰਾ 4 ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (2) ਅਧੀਨ ਯਕੀਨੀ ਅਪੀਲ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਇਹ ਮੰਨਣ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਸੀ ਕਿ ਅਪੀਲ ਅਯੋਗ ਸੀ। ਜੇਕਰ ਸਕੂਲ ਰਾਜ ਤੋਂ ਗ੍ਰਾਂਟ-ਇਨ-ਏਡ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਇੱਕ ਨਿੱਜੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧਿਤ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸਕੂਲ ਹੈ, ਤਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (2) ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਪੀਲ ਦਾ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨੀ ਉਪਾਅ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੋਣ ਤੋਂ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦਾ ਆਪਣੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪੀਲ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਬਰਕਰਾਰ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਸਕੂਲ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਮਿਤੀ 8 ਸਤੰਬਰ, 1987 ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਅਪੀਲ ਦਾ ਨਵੇਂ ਸਿਰੇ ਤੋਂ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵਕੀਲ ਰਾਹੀਂ 16 ਅਕਤੂਬਰ 1992 ਨੂੰ ਸਕੂਲ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 6 ਨਵੰਬਰ 1992 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਐਨੀਲ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰੇਗਾ। ਲਾਗਤ

ਆਰ. ਐਨ. ਆਰ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ

Om. Parkash Arora v. The Presiding Officer, College & School 497
Tribunal & others (G. R. Majithia, J.)

ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ-ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ
ਤਰਜਮਾ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਡੋਲਮਿਨ

ਜੀਸੀ ਗਾਰ ਏ ਐਂਡ ਏ ਐਲ ਬੀ ਆਹਰੀ, ਟੀ, ਟੀ.

ਸੌਤਿਆ ਪਾਲ ਸ਼ਤਾਕਾ - ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ।

ਬਨਾਮ

ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ- ਜਵਾਬਦਾਤਾ।

1993 ਦਾ CWP 2280।

7 ਅਪ੍ਰੈਲ 1993

ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ। 1950 — ਆਰਟੀਕਲ 226 — ਕ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ
ਐਕਟ—ਸੈਕਸ਼ਨ 13(1) (ਡੀ)-ਹਰਿਆਣਾ ਸਿਵਲ। ਸੈਨਡੀਜ਼ ਸਜ਼ਾ ਅਤੇ ਅਪੀਲ ਨਿਯਮ,
1987 — ਲਾਜ਼ਮੀ/ਰਿਟਾਇਰਮੈਂਟ—ਵਿਭਾਗੀ I